

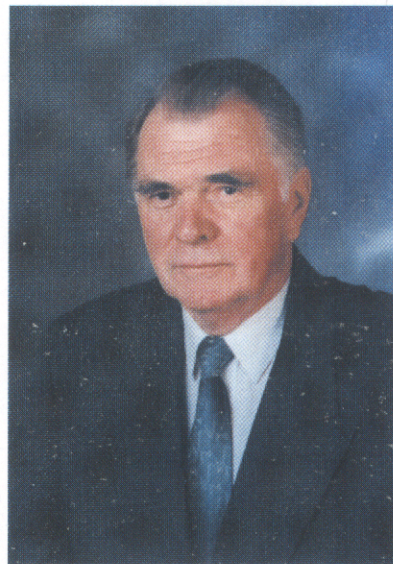

*Gwiazda światłem rozjaśniona
Śnieg, co niczym puch otula
Polski stół i dłoń kochana
Już zaczyna się Wilija ...
W zgiełku dnia, gdzie złości tyle
Spójrz na Gwiazdę, stań na chwilę
Uwierz znowu w Mikołaja i magiczną moc tych Świąt
Czyż nie widzisz ... Stał się Cud ...*

Wszystkich Czytelników i Sympatyków „Wiadomości Akademickich” proszę o przyjęcie z głębi serca płynących Życzeń, by nadchodzące Święta Bożego Narodzenia upłynęły w rodzinnej, pełnej życzliwości i ciepła atmosferze, która pozwoli zapomnieć o codziennych troskach i niepokojach.

Niech Nowy, 2000 Rok przyniesie Szczęście, Pokój i Nadzieję na dobrą przyszłość dla nas wszystkich.

J. M. Rektor Akademii Medycznej w Bydgoszczy,
prof. zw. dr hab. n. med. Jan Domaniewski

„Dobry los nie jest sprzymierzeńcem beczynnych”

Sofokles

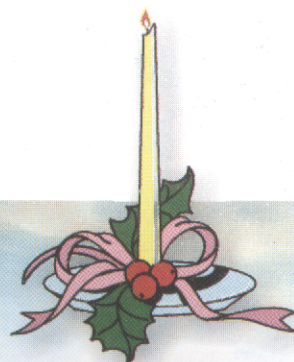
Drogie Koleżanki i Koledzy !

Ta starogrecka maksyma przypisywana znakomitemu filozofowi jest nadal aktualna w fin de sieclu Drugiego Tysiąclecia, kiedy to zmieniający się w oszałamiającym tempie nasz świat nie pozwala na pozostawanie w beczynności. Nam, pracownikom naukowym, nauczycielom, lekarzom przypomina o konieczności stałego zwiększania aktywności zawodowej, niezależnie od miejsca pracy czy stanowiska.

Piszę te słowa przede wszystkim w kontekście 15-lecia Naszej Uczelni oraz Inauguracji nowego roku akademickiego, które pozwalają myśleć z nadzieją o dalszym rozwoju, mimo tak wielu złożonych problemów i trudności nauczania medycznego i leczenia. Oddając w Państwa ręce dopiero drugi numer naszego pisma, żywię głęboką nadzieję, iż pierwszy został przyjęty z życzliwością i wyrozumiałością jaką cechuje ocena raczkującego malucha.

Zbliżające się Święta Bożego Narodzenia niech będą dla Nas wszystkich okazją do radosnych przeżyć, spokojnego wypoczynku w gronie najbliższych, a Nowy 2000 Rok pozwoli spełnić wszystkie plany i marzenia osobiste i zawodowe.

prof. AM dr hab. n. med. Zbigniew Wolski

Świąteczne refleksje

Tak się złożyło, że nowy numer naszego pisma ukazuje się w okresie, kiedy już przeżyliśmy Wszystkich Świętych i dzień wspomnień o zmarłych, a oczekujemy wspaniałych świąt Bożego Narodzenia i Nowego Roku. Czy można to objąć wspólną refleksją? Spróbujmy!

Rodzimy się, wzrastamy, dojrzewamy, starzejemy się i umieramy. W międzyczasie uczymy się, zdobywamy zawód, stopnie i tytuły naukowe, mamy mniejsze i większe osiągnięcia, czasami porażki. Kochamy się, żenimy, wychodzimy za mąż, rodzą się nam dzieci. Cieszymy się dobrym zdrowiem, zamartwiamy chorobami, z bólem żegnamy najbliższych i przyjaciół, odchodzących od nas na zawsze. Takie jest życie. Często brak nam czasu na głębszą refleksję – po co to wszystko? Jaki jest sens naszego życia, dlaczego trwa tak krótko, czasem bardzo krótko, po co te trudy, badania, publikacje itd.? Czy rzeczywiście największe szczęście przynosi nam miłość, a największą satysfakcję realizacja zamierzeń i ideałów?

Każde istnienie ludzkie ma głęboki sens. Każdy z nas odciska mniejsze lub większe piętno na tym świecie, a chociaż musi kiedyś opaść z drzewa życia jak jesienny liść, tworzy przez swoje istnienie i działanie, a nawet śmierć próchnicę, na której wyrastają ci, co przychodzą po nas i czerpią z naszych doświadczeń i osiągnięć jak ze skarbcza, by wyżej dźwigać ludzką godność, kulturę, naukę, sztukę, gospodarkę.

Dla wierzących jest jeszcze motywacja transcendentna, sięgająca poza świat widzialny, z celem utkwionym w Istocie Najwyższej. Dla wszystkich jakże wspaniałym przeżyciem jest to Boże Narodzenie i ten Nowy Rok, ze swoimi zwyczajami, prezentami, życzeniami, wspaniałymi zabawami sylwestrowymi. Jakże uboga, szara i bezbarwna byłaby nasza egzystencja bez tego wszystkiego! Bo dobry obyczaj jest jak dobre wino, im starsze, im pieczołowiciej przechowywane, tym wspanialszy jest jego smak. Smakujmy więc życie we wszystkich jego przejawach, w całym jego bogactwie!

dr Eugeniusz Janowicz

*Wypatruj pierwszej gwiazdy
Ona tobie wskaże
Kiedy możesz już zasiać
Do wieczery marzeń.*

*Oplatkiem swego serca,
Brylantem miłości
Obdarz w noc wigilijną
Najbliższych i gości.*

*Przebacz urazy, krzywdy,
Bowiem się nie godzi
Nienawiść mieć w sobie
Gdy Miłość się rodzi!*

ej

Spis treści

Świąteczne refleksje	1
Inauguracja roku akademickiego 1999/2000	2
Centralna Inauguracja Roku Akademickiego 1999/2000	2
Przemówienie inauguracyjne Jego Magnificencji Rektora AMB, prof. zw. dr hab. n. med. Jana Domaniewskiego	3
Wystąpienie przedstawiciela studentów	6
Identyfikacja genetyczna u progu trzeciego tysiąclecia	6
Z życia Uczelni	10
Ważniejsze dane statystyczne o Akademii Medycznej w Bydgoszczy	10
Zarządzenia J. M. Rektora Akademii Medycznej w Bydgoszczy	10
Rekrutacja na rok akademicki 1999/2000	10
Wręczenie dyplomów absolwentom naszej Uczelni	11
Uroczyste otwarcie Kliniki i Oddziału Rehabilitacji	11
Tematy badawcze realizowane w Akademii Medycznej w 1999 roku	13
Działalność naukowa Katedry i Zakładu Biochemii Klinicznej AMB	15
Sprawy osobowe	17
Ordery, odznaczenia, nagrody, stypendia, stopnie i tytuły naukowe	17
Wydarzenia kadrowe na Wydziałach Akademii Medycznej w Bydgoszczy	19
Promocje doktorskie	20
Konferencje, sympozja, zjazdy naukowe	21
59-ty Zjazd Towarzystwa Chirurgów Polskich w Bydgoszczy	21
„Lekoodporność drobnoustrojów – współczesne zagrożenie.”	22
Wizyta urologów z Kanady w naszej Uczelni	23
Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej	23
Letnia Szkoła Nefrologii	24
Poznański Kongres Studentów Medycyny	24
Nowości wydawnicze	24
Jubileusze	25
80-ta rocznica urodzin prof. Romana Wankiewicza	25
Sprawy studenckie	26
Wspomnienia z wakacji	26
Finanse studenta	26
PolMSIC	27
Z życia sportowego studentów	28
Glaxo Wellcome	28

„Wiadomości Akademickie” wydaje Akademia Medyczna im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy za zgodą Rektora i na zasadzie społecznej Zespołu Redakcyjnego.

Autorzy publikacji nie otrzymują honorariów.
© Wszelkie prawa zastrzeżone.

ISSN: 1508-2180

Rada programowa

Przewodniczący:
prof. AM dr hab n. med. Zbigniew Wolski
Z-ca Przewodniczącego:
prof. AM dr hab n. med. Gerard Drewa
prof. dr hab. Ryszard Oliński
prof. dr hab. n. med. Arkadiusz Jawień
prof. AM dr hab. n. med. Andrzej Dziedziczko
mgr Ewa Nawrocka
dr n. med. Janusz Tyloch
dr Eugeniusz Janowicz
Sławomir Wójtewicz

Zespół redakcyjny

Redaktor naczelny:
dr Eugeniusz Janowicz
Z-ca redaktora naczelnego:
dr n. med. Janusz Tyloch
Sekretarz redakcji:
mgr Monika Dalecka

Adres redakcji

Biblioteka Główna Akademii Medycznej
ul. Marii Skłodowskiej-Curie 9
85-092 Bydgoszcz
tel./fax: +48 +52 341 52 52
e-mail: biblio@amb.bydgoszcz.pl

Opracowanie techniczne i typograficzne

Studio „Skryba”
Skład komputerowy: Grzegorz Kubiak
Korekta: mgr Monika Dalecka

Inauguracja roku akademickiego 1999/2000

Centralna Inauguracja Roku Akademickiego 1999/2000 Akademii Medycznych w Polsce w Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy (4 październik 1999 roku)

Inauguracja nowego roku akademickiego 1999/2000 miała w naszej uczelni wyjątkowo uroczysty charakter. Złożyły się na to dwa powody. Pierwszy to piętnastolecie powstania bydgoskiej Akademii Medycznej, drugi to fakt, że w naszej uczelni odbyła się Centralna Inauguracja Roku Akademickiego 1999/2000 Akademii Medycznych w Polsce.

Uroczyste obchody piętnastolecia naszej Akademii rozpoczęła inauguracyjna msza św. odprawiona 4 października 1999 r. o godz. 9.00 przez ks. biskupa Wojtusia, sufragana Archidiecezji Gnieźnieńskiej w Konkatedrze – Sanktuarium Matki Boskiej Pięknej Miłości w intencji uczelni, jej pracowników i studentów.

O godz. 10.00 aula Akademii Medycznej wypełniła się licznie przybyłymi gośćmi, pracownikami i studentami AM. Wśród gości znalazły się tak znakomite osobistości jak: Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, Pani Franciszka Cegielska, rektorzy wszystkich akademii medycznych i uczelni regionu, posłowie regionu kujawsko-pomorskiego, przedstawiciele władz i samorządów wojewódzkich, powiatowych i miejskich, Izby Lekarskiej, organizacji i stowarzyszeń naukowych i społecznych.

Przemówienie pani Minister Zdrowia i Opieki Społecznej Franciszki Cegielskiej

Program uroczystości obejmował m.in. przemówienie inauguracyjne J. M. Rektora AM w Bydgoszczy, prof. zw. dr hab. n. med. Jana Domaniewskiego (pełny tekst na dalszych stronach tego numeru), przemówienia: Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej, pani Franciszki Cegielskiej, Przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademii Medycznych w Polsce, prof. dra hab. n. med. Zbigniewa Puchalskiego, przedstawicieli władz i samorządów, uroczystą immatrykulację studentów I roku ze wszystkich akademii medycznych, którzy najlepiej zdali egzaminy wstępne, promocję doktorów habilitowanych, wręczenie odznaczeń państwowych, nagród, wyróżnień i stypendiów.

Bardzo interesujący wykład inauguracyjny pt. „Identyfikacja genetyczna u progu trzeciego tysiąclecia” wygłosiła prof. dr hab. n. med. Danuta Miścicka-Śliwka, Kierownik Pracowni Serohematologii Sądowo-Lekarskiej w Katedrze Medycyny Sądowej AM w Bydgoszczy (tekst wykładu zamieszczamy).

Uroczystość zakończyło odśpiewanie Gaudeam Igitur i okolicznościowe spotkanie w Sali Senatu AM. Bardziej szczegółowe informacje znajdują się na dalszych stronach naszego pisma.

dr Eugeniusz Janowicz

Wręczenie indeksów studentom AM z całej Polski, którzy najlepiej złożyli egzaminy wstępne

Rektorzy Akademii Medycznych w Polsce

Rektorzy uczelni regionu kujawsko-pomorskiego

Inauguracja roku akademickiego 1999/2000

Przemówienie inauguracyjne Jego Magnificencji Rektora AMB, prof. zw. dr hab. n. med. Jana Domaniewskiego wygłoszone 4 października 1999 roku podczas Centralnej Inauguracji Roku Akademickiego 1999/2000 Akademii Medycznych w Polsce.

Wielce Szanowni i Dostojni Goście.

Przypadł mi w udział wielki zaszczyt powitania Państwa na kolejnej, już szesnastej Centralnej Inauguracji Roku Akademickiego Akademii Medycznych w Polsce, będącej jednocześnie szesnastą Inauguracją Roku Akademickiego w Akademii Medycznej w Bydgoszczy – Uczelni, której mam zaszczyt być Rektorem.

Szczególnie serdecznie witam z tej okazji Pana Edwarda Szymańskiego, Podsekretarza Stanu w Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej, Pana Aleksandra Kwaśniewskiego; gorąco witam Panią Franciszkę Cegielską, Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej oraz przybyłych wraz z Panią członków władz Resortu; uprzejmie witam Parlamentarzystów naszego Regionu, a wśród nich Senatora Profesora Macieja Świątkowskiego, Przewodniczącego Komisji Zdrowia, Sportu i Kultury Fizycznej Senatu Rzeczypospolitej Polskiej; serdecznie witam Jego Ekscelencję Księdza Biskupa Bogdana Wojtusia; witam gorąco Pana Michała Joachimowskiego, I Wicewojewodę Kujawsko-Pomorskiego; uprzejmie witam Pana Grzegorza Gruszkę, Przewodniczącego Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego; witam serdecznie Panią Felicję Gwińcińska, Przewodniczącą Rady Miasta Bydgoszczy; uprzejmie witam Pana Romana Jasiakiewicza, Prezydenta Miasta Bydgoszczy; witam serdecznie Pana Stanisława Wawrzonkoskiego, Prezydenta Miasta Włocławka; uprzejmie witam Pana Zdzisława Boćka, Wiceprezydenta Miasta Torunia; gorąco witam Pana Jana Graczkowskiego, Starostę Bydgoskiego; witam serdecznie Pana Kazimierza Krasowskiego, Przewodniczącego Rady Powiatu Bydgoskiego; uprzejmie witam Pana Generała Brygady Benedykta Grobelnego, Zastępcę Dowódcy Pomorskiego Okręgu Wojskowego; uprzejmie witam Pana podinspektora mgra Andrzeja Kaszubowskiego, Komendanta Wojewódzkiego Policji; gorąco witam Pana Pułkownika dra Czesława Kamrowskiego, Szefa Służby Zdrowia Pomorskiego Okręgu Wojskowego; serdecznie witam Rektorów Akademii Medycznych: prof.

Od lewej:

Prorektor AMB d/s nauki i współpracy z zagranicą prof. dr hab. n. med. Karol Śliwka, prof. zw. AM, JM Rektor AMB prof. zw. dr hab. n. med. Jan Domaniewski (przemawiający).

Prorektor d/s studenckich dr hab. n. med. Małgorzata Tafił-Kławe, prof. nadzw. AM, Prorektor AMB d/s klinicznych dr hab. n. med. Zbigniew Wolski, prof. nadzw. AM

dra hab. Zbigniewa Puchalskiego, Jego Magnificencję Rektora Akademii Medycznej w Białymstoku, Przewodniczącego Konferencji Rektorów Akademickich Uczelni Medycznych Polski; prof. dra hab. Wiesława Makarewicza, Jego Magnificencję Rektora Akademii Medycznej w Gdańsku; prof. zw. dra hab. Tadeusza Wilczoka, Jego Magnificencję Rektora Akademii Medycznej w Katowicach; prof. dra hab. Marka Zembalę, Prorektora Uniwersytetu Jagiellońskiego ds. Collegium Medicum w Krakowie; prof. dra hab. Macieja Latałskiego, Jego Magnificencję Rektora Akademii Medycznej w Lublinie; prof. dra hab. Henryka Stępnia, Jego Magnificencję Rektora Akademii Medycznej w Łodzi; pułkownika prof. dra hab. Jana Chojnackiego, Jego Magnificencję Rektora Wojskowej Akademii Medycznej w Łodzi; przedstawiciela prof. dra hab. Leona Drobnika, Jego Magnificencji Rektora Akademii Medycznej w Poznaniu, w osobie Pana prof. dra hab. Władysława Manikowskiego, Prodziekana Wydziału Lekarskiego II-go; prof. dra hab. Krzysztofa Marlicza, Jego Magnificencję Rektora Akademii Medycznej w Szczecinie; prof.

dra hab. Janusza Piekarczyka, Jego Magnificencję Rektora Akademii Medycznej w Warszawie; prof. dra hab. Waleriana Staszkiwicza, Dyrektora Centrum Medycznego Kształcenia Podyplomowego w Warszawie; prof. dra hab. Leszka Paradowskiego, Jego Magnificencję Rektora Akademii Medycznej we Wrocławiu; serdecznie witam Rektorów Uczelni Wyższych Regionu: prof. dra hab. Jana Kopcewicza, Jego Magnificencję Rektora Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu; prof. dra hab. Janusza Semprucha, Jego Magnificencję Rektora Akademii Techniczno-Rolniczej w Bydgoszczy; prof. dra hab. Andrzeja Michała de Tchorzewskiego, Jego Magnificencję Rektora Wyższej Szkoły Pedagogicznej w Bydgoszczy; prof. dra hab. Jerzego Kaszubę, Jego Magnificencję Rektora Akademii Muzycznej w Bydgoszczy; pułkownika dra inż. Jana Majkuta, Prorektora ds. Dydaktyczno-Naukowych Wyższej Szkoły Oficerskiej im. Gen. Józefa Bema w Toruniu; gorąco witam prof. dra hab. Stefana Raszęję, Doctora Honoris Causa naszej Uczelni; witam uprzejmie prof. dra hab. Józefa Kałużnego,

Jego Magnificencję Rektora naszej Uczelni w latach 1990-1996; serdecznie witam Ich Magnificencje Rektorów Niepublicznych Uczelni Regionu; gorąco witam Prezesów Izb Lekarskich i Pielęgniarskich Regionu oraz Dyrekcję Kujawsko-Pomorskiej Kasy Chorych; witam serdecznie przedstawicieli wojska, policji i sądownictwa; witam uprzejmie przedstawicieli duchowieństwa, towarzyszy naukowych i placówek kulturalnych; serdecznie witam przedstawicieli jednostek służby zdrowia oraz zakładów pracy i instytucji finansowych; uprzejmie witam wszystkich pozostałych gości przybyłych na naszą Uroczystość.

Droga Młodzieży,

Was witam szczególnie serdecznie, zwłaszcza studentów I roku, wśród których są przedstawiciele wszystkich Akademii Medycznych w Polsce, mogący poszczycić się najlepiej zdanym egzaminem wstępnym.

Szanowni Państwo,

Starania o powołanie uczelni medycznej w regionie kujawsko-pomorskim sięgają lat czterdziestych i pięćdziesiątych. Pierwszym ich rezultatem było powstanie w Bydgoszczy w roku 1951 – jako pierwszego w Polsce, Zakładu Doskonalenia Lekarzy. Kiedy w dwa lata później utworzono w Warszawie Instytut Doskonalenia i Specjalizacji Kadr Lekarskich, w Bydgoszczy powołano jego zakłady kliniczne i diagnostyczne, w których prowadzone były szkolenia podyplomowe dla lekarzy z całego kraju.

Po dwudziestu latach od tego wydarzenia podjęliśmy również kształcenie przeddyplomowe, bowiem w roku 1971 powstał Zespół Nauczania Klinicznego Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej w Gdańsku z siedzibą w Bydgoszczy. Rozpoczęliśmy wówczas nauczanie studentów medycyny ostatnich dwóch lat studiów w systemie rotacyjnym, a później stacjonarnym.

W roku 1975 utworzono Filię Akademii Medycznej w Gdańsku z siedzibą w Bydgoszczy, z Oddziałem Zamiejscowym Wydziału Lekarskiego. Powołano kliniki i zakłady. Prowadziliśmy w tym czasie studia stacjonarne dla studentów ostatnich trzech lat medycyny. W roku 1978 utworzono natomiast II Wydział lekarski Akademii Medycznej w Gdańsku z siedzibą w Bydgoszczy.

Samodzielną Akademię Medyczną w Bydgoszczy powołano Ustawą Sejmową z lipca 1984 roku.

Wówczas, w uzgodnieniu z Ministrem Zdrowia i Opieki Społecznej, zapraszając Ich Magnificencje Rektorów wszystkich Akademii Medycznych Kraju na uroczy-

stości inauguracyjne, poproszono, żeby przyjechali z nimi studenci, którzy najlepiej zdali egzaminy wstępne, aby tu, w Bydgoszczy, zostali oni uroczystie immatrykulowani.

W ten sposób, przed piętnastu laty, została zorganizowana Pierwsza Centralna Inauguracja Roku Akademickiego Akademii Medycznych. Odtąd, ta piękna, integrująca tradycja, jest podtrzymywana przez kolejnych Ministrów Zdrowia i Opieki Społecznej.

W owym czasie, dla Akademii Medycznej w Bydgoszczy jednym z najistotniejszych problemów było szybkie zorganizowanie bazy dydaktycznej i klinicznej dla pełnego toku studiów.

W 1985 roku na szpital kliniczny przejęliśmy częściowo Szpital Wojewódzki, jak również zakończyliśmy budowę i wyposażenie zakładów teoretycznych, co umożliwiło przeprowadzenie pierwszej rekrutacji na I rok Wydziału Lekarskiego.

Wkrótce rozpoczęliśmy budowę kolejnych obiektów dydaktycznych, diagnostycznych i klinicznych.

W roku 1989 przejęliśmy po kilkuletniej modernizacji i rozbudowie, zwiększającej trzykrotnie kubaturę, na wskroś nowoczesny Szpital Kliniczny im. dra Antoniego Jurasza. Wspaniałe warunki i wyposażenie znalazła tu część klinik i zakładów. Pozostałe kliniki nadal funkcjonują na bazie szpitali wojewódzkich Bydgoszczy i Torunia oraz Uzdrawiska w Ciechocinku.

W roku 1990 pozyskaliśmy część obiektów po byłym Komitecie Wojewódzkim PZPR, w których zlokalizowaliśmy rektorat, dziekanaty Wydziału Lekarskiego i Farmaceutycznego, administrację uczelni oraz kolejne sale wykładowe, stołówkę akademicką i dodatkowy dom studencki.

Nadal systematycznemu rozszerzaniu ulega nasza baza kliniczna i dydaktyczna. W roku 1997 oddaliśmy do użytku bardzo nowoczesnie wyposażoną Przychodnię Przyklinikną.

Przed rokiem zakończyliśmy adaptację pomieszczeń dla nowoczesnie wyposażonej Kliniki Kardiologii oraz przekazaliśmy kolejny obiekt dla szeregu zakładów diagnostycznych i naukowo-dydaktycznych, z licznymi salami wykładowymi i seminarnymi-ćwiczeniowymi.

W przededniu dzisiejszej Inauguracji zakończyliśmy wyposażenie na wskroś nowoczesnej Kliniki Rehabilitacji, która rozpoczyna swą działalność dla potrzeb regionu kujawsko-pomorskiego. W obiekcie tym zlokalizowano też zakłady niezbędne do prowadzenia działalności dydaktycznej i leczniczej w zakresie fizjoterapii.

Szanowni Państwo!

W okresie mijającego piętnastolecia zwiększyliśmy naszą propozycję dydaktyczną dla młodzieży.

W roku 1987 utworzyliśmy Wydział Farmaceutyczny z kierunkiem nauczania analityka medyczna. Pod koniec lat 80-tych podjęliśmy starania o powołanie kierunku farmacja apteczna oraz Oddziału Stomatologii. Dysponowaliśmy optymalnymi warunkami lokalowymi i sponsorami gotowymi współfinansować wyposażenie tych jednostek. Niestety, istniejąca wówczas sytuacja nie pozwoliła nam zrealizować tych planów.

W roku 1996 wprowadziliśmy na Wydziale Lekarskim studia wieczorowe.

W tym samym roku Uchwałami Senatów Uniwersytetu im. Mikołaja Kopernika w Toruniu oraz Akademii Medycznej im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy, utworzone zostało Międzyuczelniane Centrum Fizyki Medycznej na Wydziale Fizyki i Astronomii UMK i na Wydziale Farmaceutycznym naszej Uczelni. Kształci ono studentów na poziomie licencjatu, z możliwością późniejszych studiów magisterskich.

W roku 19967 utworzyliśmy Wydział pielęgniarstwa z kierunkiem nauczania pielęgniarstwo.

Dla kandydatów po liceach pielęgniarstkich i szkołach pomaturalnych prowadzimy czteroletnie dzienne studia magisterskie oraz cztero i pół letnie magisterskie studia zaoczne. Kandydatom po liceach ogólnokształcących proponujemy trzyletnie dzienne studia licencjackie, które rozpoczęliśmy również dodatkowo w utworzonym Zamiejscowym Oddziale Wydziału Pielęgniarskiego we Włocławku. Dla osób kończących licencjat, prowadzić będziemy dwuletnie studia magisterskie w Bydgoszczy.

W minionym roku akademickim zorganizowaliśmy na Wydziale Lekarskim Oddział Fizjoterapii i prowadzimy pięcioletnie studia dzienne kształcące magistrów fizjoterapii, ze szczególnym ukierunkowaniem na rehabilitację kliniczną. W tym roku dodatkowo przeprowadziliśmy rekrutację na czteroletnie zaoczne studia magisterskie, przyjmując kandydatów po szkołach pomaturalnych dla fizjoterapeutów.

Drugą tegoroczną naszą propozycją dla młodzieży są studia na Wydziale Farmaceutycznym w zakresie kosmologii. Wprowadziliśmy trzyletnie wieczorowe studia licencjackie dla kandydatów po liceum ogólnokształcącym oraz licencjat zaoczny dla absolwentek kosmetycznych szkół pomaturalnych.

Szanowni Państwo!

Przed 15-stu laty, w roku akademickim 1984/1985 mieliśmy 161 studentów ostatnich trzech lat medycyny, rok później na I rok przyjęliśmy 132-óch studentów, a w kolejnym roku już 215-stu rozpoczęło u nas studia na kierunku lekarskim.

W roku akademickim 1999/2000 w naszej Uczelni na trzech Wydziałach będą natomiast studiowały 1694 osoby.

Na Wydziale Lekarskim na kierunku lekarskim 973, a na kierunku fizjoterapia 102-iej. Na Wydziale Farmaceutycznym na kierunku analityka medyczna 175, zaś na kosmetologii 36. Na Wydziale Pielęgniarskim 408 osób.

Studenci naszej Akademii wykazują się dużą aktywnością naukową – w klinikach i zakładach działają studenckie koła naukowe, a ich uczestnicy prezentują swoje prace na konferencjach naukowych, odnosząc liczne sukcesy.

Od początku istnienia Uczelni, działa Chór Akademii Medycznej, laureat wielu nagród na arenie międzynarodowej. We wrześniu bieżącego roku, na II Międzynarodowym Festiwalu Muzycznym w Firizzano we Włoszech uzyskał on 2 pierwsze nagrody.

W ciągu 15-stu lat istnienia Akademii Medycznej w Bydgoszczy dyplomy lekarza medycyny uzyskało 1373-ech, a dyplomy magistra analityki medycznej 188-miu naszych absolwentów.

Przed 15-stu laty kadre naukowo-dydaktyczną Uczelni stanowiło 6-ciu profesorów i 12-stu docentów, a wśród pozostałych nauczycieli akademickich 39-ciu posiadało stopień doktora medycyny.

W roku 1986 Wydział Lekarski uzyskał prawo doktoryzowania w zakresie medycyny, a w rok później uprawnienia do nadawania stopnia doktora medycyny w zakresie biologii medycznej oraz stopnia doktora habilitowanego nauk medycznych w zakresie medycyny i biologii medycznej, co ułatwiło rozszerzenie własnej kadry naukowej.

Od tego czasu wszczęto 477 przewodów doktorskich 31 habilitacyjnych. Zakończono 335 przewodów doktorskich i 20 habilitacyjnych. Tytuł profesora otrzymało 22 doktorów habilitowanych.

Nadaliliśmy też dwa pierwsze tytuły Doctor Honoris Causa Akademii Medycznej w Bydgoszczy.

W roku akademickim 1999/2000 zatrudniamy 68-miu profesorów, w tym 32-óch profesorów tytułarnych na pierwszym oraz 8-miu na drugim etacie. Zatrudniamy też 13-stu doktorów habilitowanych, w tym 9-ciu na pierwszym

etacie. Wśród pozostałych 301 nauczycieli akademickich, 184-ech posiada stopień naukowy doktora.

Los nie szczędził nam jednak również i wydarzeń napełniających smutkiem i żalem. W minionym roku akademickim odeszli od nas:

- Prof. dr hab. n. med. Alicja Graczykowska-Koczorowska, Kierownik Katedry i Kliniki Endokrynologii i Diabetologii Klinicznej
- Mgr Witold Pac, Dyrektor Administracyjny naszej Uczelni
- Mgr Świętosław Szadujkis-Szadurski z Katedry i Zakładu Farmakologii i Terapii
- Anna Welter, studentka Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej.

Uczcijmy ich pamięć chwilą ciszy – proszę o powstanie.

Nadzieją napełnia nas zapał młodej kadry naukowej, osiągającej w swojej pracy naukowej i dydaktycznej wymierne efekty. Przed rokiem Nagrodę Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej dla Młodych Pracowników Nauki otrzymał jeden nauczyciel akademicki z naszej Uczelni, a w roku obecnym uhonorowano nią już dwóch młodych pracowników naukowych.

Licząc na dalszą aktywizację działalności naukowej wśród młodego pokolenia, w minionym roku akademickim zorganizowaliśmy w Akademii Medycznej w Bydgoszczy studium doktoranckie.

Celem, jaki stawiamy przed społecznością akademicką najmłodszej uczelni medycznej w Polsce, jest przyspieszenie zmniejszenia dystansu dzielącego nas od akademii medycznych z wielokrotnie dłuższym „życiorysem”.

Wynika stąd wysoki odsetek przewodów doktorskich przypadających na 1-go profesora, czy też odsetek przewodów habilitacyjnych w grupie adiunktów.

Stąd nacisk, jaki staramy się kłaść na działalność naukową, pamiętając o stałym doskonaleniu procesu dydaktycznego. W minionym roku o 26 % wzrosła liczba publikacji o zasięgu krajowym, w stosunku do roku poprzedniego, zaś liczba publikacji w czasopismach o zasięgu międzynarodowym wzrosła o 48 %.

Jesteśmy świadomi, że ta próba zmniejszenia dystansu jest obiektywnie utrudniona faktem, że Akademia Bydgoska powstawała w okresie nasilającego się kryzysu ekonomicznego, co ujemnie wpływało na wyposażenie naszych jednostek w nowoczesną aparaturę, zwłaszcza naukową.

Pomimo tych przeszkód, możemy z przekonaniem stwierdzić, że w niektórych

dyscyplinach klinicznych dorównujemy czołówce krajowej, a wymienię tylko kilka dla przykładu: chirurgia naczyniowa, okulistyka czy leczenie udarów mózgu.

Chciałbym też podkreślić, że w Kate-drze i Zakładzie Medycyny Sądowej, jako jedyni w Polsce oznaczamy DNA mitochondrialne, dziedziczone po linii matki w aspekcie badań identyfikacyjnych.

Dzięki rozwijającej się systematycznie uczelni medycznej, społeczeństwo regionu kujawsko-pomorskiego jest otoczone w coraz szerszym zakresie wysokospecjalistyczną opieką medyczną. W ostatnich trzech latach zlikwidowaliśmy białą plamę w zabezpieczeniu kardiologicznym organizując kardiologię inwazyjną oraz kardiochirurgię.

Akademia prowadzi drugą co do wielkości stację dializ w Polsce, a w tym roku akademickim rozpocznie działalność ośrodek transplantacji nerek.

Poza rozszerzeniem procedur wysoko-specjalistycznych, wychodzimy również naprzeciw aktualnym potrzebom, wiążącym się z reformą ochrony zdrowia. I tak, na terenie przychodni szpitala klinicznego, powstała modelowa Pracownia Lekarza Rodzinnego, które jest jednocześnie miejscem szkolenia lekarzy rezydentów i studentów w medycynie rodzinnej.

To tylko wybrane przykłady stałego postępu rozwoju medycyny w regionie.

Uczelnia nasza ma swój udział w sprawowaniu nadzoru specjalistycznego, nie tylko w regionie kujawsko-pomorskim, poprzez działanie specjalistów regionalnych, ale i w Polsce poprzez udział w nadzorze krajowym sprawowanym przez naszych nauczycieli akademickich.

Na zakończenie pragnę podziękować tym wszystkim, którzy przyczynili się do powstania Akademii Medycznej im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy oraz tym, którzy przez wszystkie lata jej istnienia wspomagali ją, otaczali opieką i życzliwością, by rozwijała się jak najdynamiczniej.

Naszej Uczelni życzę kolejnych równie udanych piętnastolec, pracowników Akademii proszę o przyjęcie życzeń wielu dalszych sukcesów w pracy naukowej, dydaktycznej i organizacyjnej, studentom życzę licznych osiągnięć podczas wszystkich lat nauki, a nam tutaj zgromadzonym, byśmy zawsze dobrze myśleli i życzyli Akademii Medycznej im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy.

Rok Akademicki 1999/2000 uważam za otwarty.

Quod felix faustum fortunatum que sit!

Inauguracja roku akademickiego 1999/2000

Wystąpienie przedstawiciela studentów na Centralnej Inauguracji Roku Akademickiego 1999/2000 Akademii Medycznych w Polsce.

Magnificencjo Rektorze.
Wysoki Senacie.
Dostojni Goście.
Koleżanki i Koledzy.

Mam zaszczyt powitać Was dzisiaj, w imieniu studentów obchodzącej w tym roku piętnaste urodziny, najmłodszej akademii medycznej, w gronie adeptów szlachetnych sztuk Asklepiosa i św. Łukasza oraz Kosmy i Damiana. W szczególności witam studentów z całego kraju, którzy byli dzisiaj uroczysto immatrykulowani.

Przed Wami słodkie życie studenckie – ta paradoksalna mieszanka pikantnego akademickiego dnia codziennego, suto przyprawianego zajęciami klinicznymi i teoretycznymi, skrapiana wieczornymi wyjściami do klubu i zakwaszana oczekiwaniem na stypendium.

Goździki godziny spędzane codziennie nad stosami książek wynagrodzą Wam słodkie piątki i czwórki, oraz mdłe trójki.

Po latach z rozrzewaniem wspominać będziecie zajęcia z anatomii; z narządami w kształcie ziaren kawy, fasoli, czy jadalnego kasztana. Albo kryjące się pod postacią czterech pączków na tacy tectum mesencephali.

Posiłek jest obfity: na pierwsze danie – sześć lat studiów, na drugie – osiemnastomiesięczny staż, a na deser – egzamin państwowy. Pamiętajcie, że studiowanie medycyny jest smaczną potrawą, ale należy jeść ją powoli, z różnorodnymi dodatkami, jak praca w kołach naukowych, działalność w samorządzie i innych organizacjach studenckich, nauka języków obcych,

Przemówienie przedstawiciela studentów, Marka Runge

uprawianie sportu, czy inne hobby.

I jeszcze jedna ważna rzecz – potrawy tej, paradoksalnie, nie spożywa się tylko dla siebie ...

Pozostaje mi tylko życzyć smacznego.

Marek Runge

Inauguracja roku akademickiego 1999/2000

Identyfikacja genetyczna u progu trzeciego tysiąclecia

Wykład inauguracyjny prof. dr hab. n. med. Danuty Miścickiej-Śliwki, kierownika Pracowni Serohematologicznej Sądowo-Lekraskiej Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej Akademii Medycznej w Bydgoszczy, wygłoszony podczas Centralnej Inauguracji Roku Akademickiego 1999/2000 Akademii Medycznych w Polsce.

*Jeżeli wykluczysz niemożliwe,
cokolwiek zostanie,
jakkolwiek nieprawdopodobne,
musi być prawdą.*

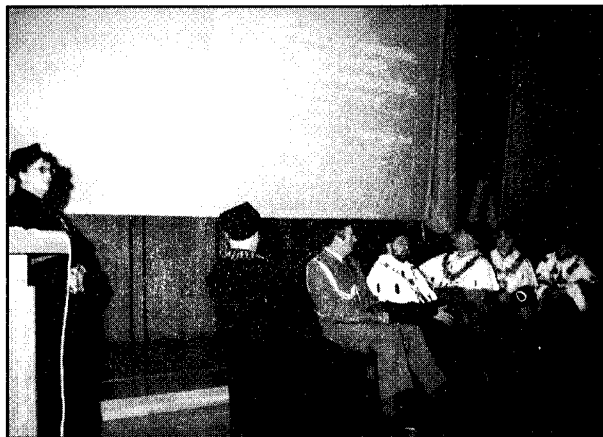
Arthur Conan Doyle

Ta prawda musi być jednak według dzisiejszych reguł udowodniona w sposób ponad wszelką wątpliwość.

Taką potrzebę przeprowadzenia postępowania dowodowego odczuwano już w toku pierwszych procesów, przy czym postępowanie to przeszło ewolucję od dowodów irracjonalnych opartych np. na wierze w zjawiska nadprzyrodzone do dowodów bardziej obiektywnych jak zeznania świadków, dowód z dokumentu, ekspertyzy. Kiedy nie można było przeprowadzić obiektywnego postępowania dowodowego, sięgano po próbę sądową, zwaną sądem Bożym (iudicium Dei),

podczas której Bóg miał decydować o winie lub niewinności. Najbardziej znane to próby ogni lub wody, stosowane już w 510 r. n.e.

W próbie ognia podejrzany chwycił nieosłoniętą ręką rozgrzane do czerwoności żelazo, lub stąpił po rozżarzone węgiel. Oparzenia pokrywano woskiem, a złe gojące się rany po upływie 3 dni miały świadczyć o winie podejrzanego. Inna forma prób sądowych to tzw. pojedynek sądowy. Walczył w nim pozwany z powodem lub człowiek ze zwierzęciem. Pokonany uznany zostawał

Wykład inauguracyjny prof. Danuty Miścickiej-Śliwki

za winnego. Próby ognia i wody zostały zakazane przez IV Sobór Laterański w 1215 roku, ale niestety stosowane były jeszcze przez wiele dziesiątków, a nawet setek lat.

Jako dowód uznawano też w dawnych wiekach przyznanie się do zarzutów, które traktowano jako królowa dowodów. Niestety, przyznanie się do winy wymusiłano było drogą niekiedy okrutnych tortur. Bardzo chętnie tortury stosowane były w procesach czarownic i wilkołaków, których według łowcy czarownic, Henryka Boqueta wylegarnią była średniowieczna Francja. Henryk Boquet, będący najwyższym sędzią w St. Claude w Burgundii wydał książkę, będącą instruktażem dla łowców czarownic, a ówczesne prawo zezwalało na stosowanie wielu tortur (koła rozszczepiające kości i zrywające mięśnie, stelaże do rozciągania ciała, bicze, obcegi), które było skrupulatnie wykorzystywane przez katów. Sędzia często nosił ze sobą miarękę, do której zbierał łzy torturowanych. Umęczonych i tak czekał los spalenia na stosie. W postępowaniu dowodowym stosowano też przysięgę m.in. na Słońce, na wiarę, tzw. „wiarowanie”, przysięgę sądową, tzw. rotę, dowód ze świadków, wizję lokalną, dowód z dokumentów, np. „karty”, „kwity”, „kryski” karczmarzy, rejestry kupieckie, a od XIII wieku ekspertyzę lekarską. W 1209 roku w dekrete papieża Innocentego III możemy już znaleźć wzmiankę o tym, jakie lekarz miał zadania w tym względzie. Na mocy tego dekretu lekarz miał np. stwierdzić, czy rana zadana motyką, pojmanego na gorącym uczynku, była śmiertelna. W 1249 roku Bolonia miała już zaprzysiężonego lekarza sądowego, a król francuski Filip III zobowiązał swoich chirurgów do dokonywania obdukcji na życzenie sądu. W tym okresie nie wyodrębniono gałęzi medycyny, jaką jest dziś medycyna sądowa. Dopiero w prawie bamberskim obowiązywał nakaz, aby w niektórych przypadkach powoływać lekarzy jako rzeczoznawców.

Wiek XIX i XX przyniosły, wraz z licznymi odkryciami, możliwość przeprowadzenia obiektywnego postępowania dowodowego, a burzliwy rozwój nauk biomedycznych spowodował, że do katalogu dowodów wprowadzono dowody biologiczne.

Jedno z ważniejszych odkryć już z 1865 roku dotyczyło poznania zasad dziedziczenia, których reguły sformułował samotny mnich Grzegorz Mendel z Brna, zwany ojcem genetyki i przedstawił je na przykładzie dziedziczenia cech groszku. Ale ludzie już od dawna potrafili ingerować w procesy rozmnażania. W Biblii czytamy, że Jakub pasący przez szesnaście lat stado owiec i kóz swego teścia Labana, tak sterował hodowlą, aby rodziły się jagnięta cętkowane, uważane wówczas za mniej wartościowe, a które miały być zapłatą za pracę Jakuba.

Epokowym odkryciem naukowym było też poznanie w 1901 roku przez Landsteina grup krwi ABO, za które uczony otrzymał Nagrodę Nobla, i zasad dziedziczenia wykrytych przez Hirszfelda, polskiego uczonego z Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie. Od tej pory historia medycyny sądowej, a ściślej jej działu hemogenetyki sądowej, wiąże się z poszukiwaniem coraz nowych metod oznaczania kolejnych grup krwi, początkowo antygenów czerwonych z wykrzywianych drogą aglutynacji z wykorzystaniem surowic wzorcowych takich jak układ ABO, MN, Rh, C^wCcDEe, Kell i szereg innych, białek surowicy Gm (1), haptoglobin (Hp), a następnie, w latach 70, 80-tych enzymów polimorficznych, oznaczanych metodą elektroforezy, takich jak kwaśna fosfataza (ACP), esteraza D (ESD), fosfoglukomutaza (PGM1), glioksalaza (GLO) i in., i wreszcie antygenów układu HLA wykrywanych w teście mikrocytotoksycznym. W latach 70, 80-tych, a w niektórych spóźnionych laboratoriach do dziś, wykonuje się takie właśnie badania. Ichym przykład prezentuje rycina 1. Badania te wykorzystywano w identyfikacji śladów biologicznych i ustaleniu ojcostwa (rycina 1).

Jakkolwiek na owe czasy był to duży postęp na drodze identyfikacji i ustalania pokrewieństw, to jednak możliwa była jedynie identyfikacja grupowa a nie indywidualna, a w procesie dochodzenia spornego ojcostwa nie wszystkich niesłusznie podejrzanych o ojcostwo mężczyzn udawało się wykluczyć. Teoretyczna szansa wykluczenia niesłusznie pozwanego mężczyzny sięgała przy wykonaniu jednego typu badań, np. serologicznych, około 80 %. Dziś nie byłaby możliwa sytuacja, jak zdarzyła się Chaplinowi, który przez całe życie płacił alimenty prawdopodobnie nie na swoje dziecko.

W odczuciu społecznym badania tego nie traktowano jako pewnego, a niewykluczony mężczyzna w procesie dochodzenia ojcostwa czuł się pokrzywdzony przez wymiar sprawiedliwości.

Lata 90-te przyniosły nową jakość. Wprowadzenie do praktyki badań DNA pozwoliło nie tylko na pewne ustalenie ojcostwa, ale też na pewną identyfikację śladów biologicznych.

Ale zanim omówię aktualne możliwości badawcze, chciałabym przypomnieć niektóre z ważniejszych odkryć naukowych (rycina 2).

W roku 1951 młody genetyk James Watson przybył do laboratorium im. Cavendisha w Cambridge. Tam rozpoczął pracę z Francisem Crickiem, 35-letnim wówczas fizykiem. Obaj znali już prace

Avery'ego bakteriologa z Instytutu Rockefellera z Nowego Jorku, ustalające, że cechy dziedziczone z jednej komórki na drugą mogą być przeniesione nie przez cząstki białkowe, jak do tej pory sądzono, ale za pośrednictwem cząstek kwasu dezoksyrybonukleinowego (DNA).

Praca tych wybitnych naukowców zaowocowała w 1953 roku odkryciem modelu struktury DNA, za co otrzymali wiele lat później Nagrodę Nobla. DNA pomiędzy dwiema helikalnie skręconymi niciami zawiera cztery zasady: adeninę (A), guaninę (G), tyminę (T) i cytozynę (C), które niosą informację genetyczną i powodują, że DNA każdego człowieka jest inne. DNA zlokalizowane jest w każdej komórce ciała, w jądrze komórkowym, zorganizowane w postaci chromosomów, dziedziczone przez potomstwo od ojca i matki. W komórce znajdują się też i inne twory zwane mitochondriami, które także zawierają DNA o całkowicie odmiennej budowie i dziedziczonym tylko w linii matczynej (po kądzieli).

Dzisiaj już wiemy, że oba typy DNA tzw. genomowe, czyli jądrowe i mitochondrialne mogą być wykorzystane w identyfikacji genetycznej.

Dla rozwoju hemogenetyki sądowej, oprócz poszerzenia wiedzy o samym DNA niezwykle ważny okazał się również rozwój technik jego analizy, takich jak techniki hybrydyzacji, odkrycie enzymów restrykcyjnych, czy sekwencjonowania, za opracowanie którego Sanger otrzymał w 1980 roku Nagrodę Nobla. Technika ta jest wykorzystywana przy badaniu DNA mitochondrialnego oraz stosowana jest przez badaczy w Projekcie Badania Genomu Ludzkiego.

Istotnym momentem w rozwoju hemogenetyki było epokowe odkrycie Aleca Jeffreysa, który w 1985 roku wynalazł sondę molekularną, czyli odpowiedni fragment DNA o znanej budowie (sekwencji) i odpowiednio wyznakowany, pozwalający na badanie DNA, poczętego uprzednio enzymami restrykcyjnymi na fragmenty, co dawało zbiór fragmentów DNA, zwanych profilem DNA, charakterystycznym dla danej osoby i o zmienności między osobnikami, porównywalnej z odciskami palców. Stąd też i oryginalna nazwa tego badania DNA: fingerprinting – genetyczny odcisk palca (rycina 3).

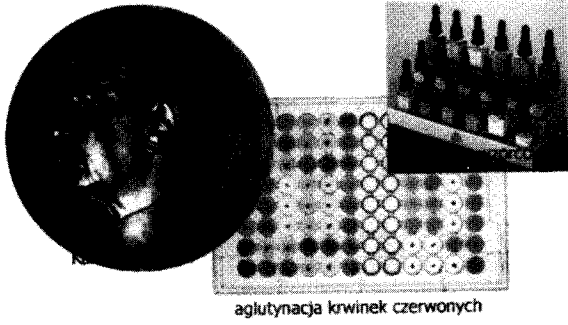
W ten sposób można równocześnie badać wiele różnych miejsc w DNA genomowym – jest to analiza wielopunktowa, lub jedno wybrane – jest to analiza jednopunktowa.

Poprzez porównanie profili DNA ustalamy ojcostwo pozwanego mężczyzny lub pochodzenie śladu krwawego. Technika

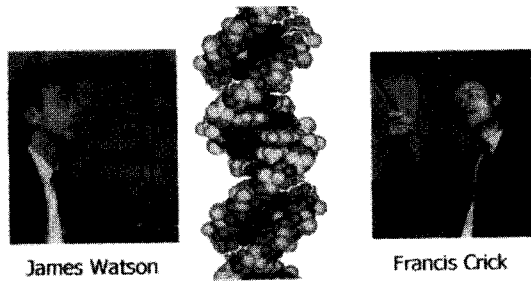
Rycina 1

1901 Odkrycie układu grupowego ABO

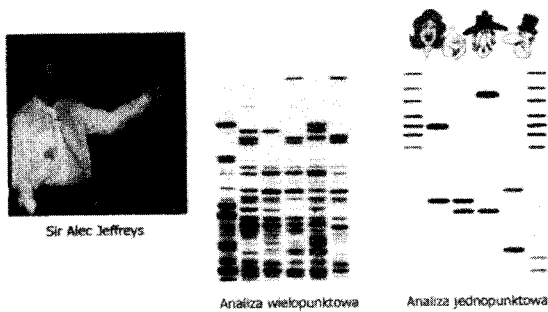
Rycina 2

1953 James Watson i Francis Crick podają model struktury DNA i zasadę jego powielania

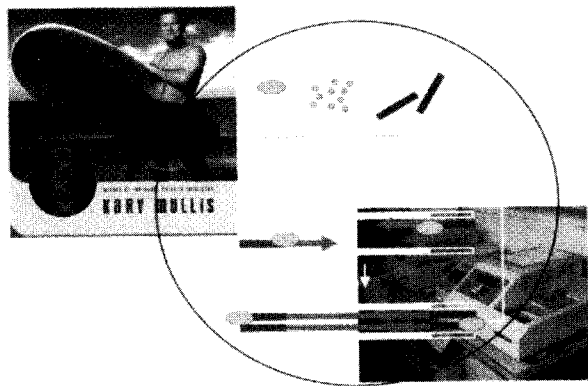
Rycina 3

Początki identyfikacji genetycznej

Rycina 4

Kary Mullis - odkrywca reakcji PCR

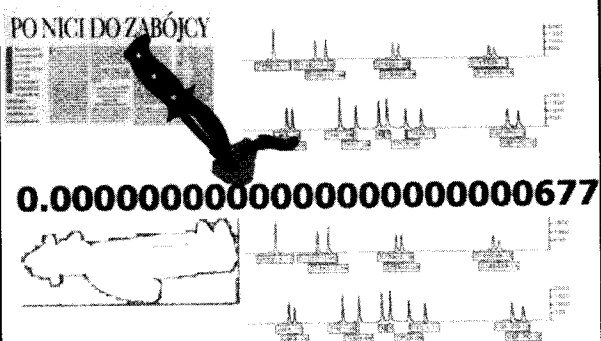
Rycina 5

Markery DNA w dochodzeniu spornego ojcostwa

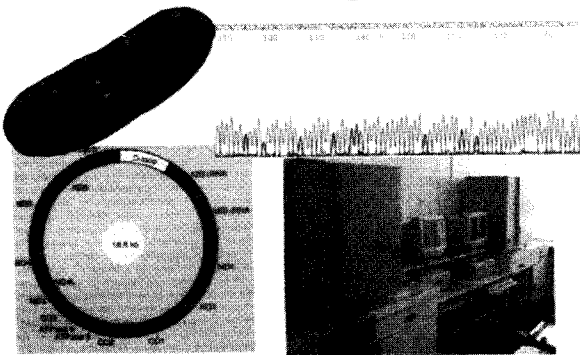
Rycina 6

Markery DNA w kryminalistyce

Rycina 7

Analiza zmienności mitochondrialnego DNA

Rycina 8

Identyfikacja szczątków rodziny carskiej

ta po raz pierwszy była zastosowana w sprawach imigracyjnych w Wielkiej Brytanii, a jako datę pierwszej ekspertyzy DNA wykonanej tą metodą przyjmuje się rok 1987. Została ona wykonana przez A. Jeffreysa, a dotyczyła dwóch zgwałconych i zamordowanych 14-letnich dziewczynek.

Techniki te, jakkolwiek w swoim czasie odegrały olbrzymią rolę, w chwili obecnej jako narzędzie identyfikacji zostały wyparte przez tzw. reakcję PCR, wykrytą przez Kary Mullisa, laureata Nagrody Nobla za rok 1993 w dziedzinie chemii, a także autora kontrowersyjnej książki, w której opisuje m.in. swoje doświadczenia w kontaktach z obcymi cywilizacjami i ciałami astralnymi. Kary Mullis, pracując dla prywatnej korporacji Cetus, zajmował się wykrywaniem mutacji w DNA. Pewnego dnia (a raczej nocy) w 1985 roku, jadąc samochodem w kierunku pradawnych sekwojowych lasów Kalifornii, nieco przypadkiem wpadł na pomysł reakcji, która zrewolucjonizowała nauki biologiczne. Wymyślił reakcję PCR (rycina 4).

PCR, czyli Łańcuchowa Reakcja Polimerazy pozwala we względnie prosty sposób, w czasie kilku godzin, namnożyć w praktycznie nieograniczonej ilości fragmenty DNA. Zasada reakcji PCR opiera się na syntezie DNA w próbówce w odpowiednim środowisku reakcyjnym. Cykl syntezy (kawałków DNA) (na schemacie) składa się z etapu rozdzielania nici DNA, dołączenia do nich starterów oraz syntezy nici potomnych DNA. Siła tej reakcji tkwi w cyklicznym powtarzaniu etapu syntezy. W czasie każdego z nich ilość DNA w roztworze wzrasta dwukrotnie, zatem po 30 powtórzeniach cyklu syntezy z jednej cząsteczki pierwotnego DNA otrzymuje się (teoretycznie) ponad miliard cząsteczek potomnych. Prostota tej metody sprawiła, że początkowo wielu naukowców odniosło się do niej ze sceptycyzmem, jednak po pewnym czasie nikt już nie wątpił, że prostota ta ma w sobie coś z geniuszu.

Celem zwiększenia sił dyskryminacji, czyli większego zróżnicowania badanych prób opracowano reakcje zwane multipleksowymi, które pozwalają w jednej reakcji na zbadanie kilkunastu różnych punktów DNA, co przy zastosowaniu technik automatycznych daje wynik (nie licząc wstępnego przygotowania materiału) po około 3 pracowitych dobach. W porównaniu do technik poprzednich o cyklu trwającym 3 tygodnie jest wartością nie do przecenienia (rycina 5).

Reakcje PCR, które m.in. mogliśmy oglądać w filmie Spielberga „Park Jurajski” szybko znalazły zastosowanie w medycynie sądowej i na co dzień wyko-

rzystywane są w procesach o dochodzenie ojcostwa, gdzie już w sposób niemal 100 % potrafimy potwierdzić ojcostwo oraz w identyfikacji mikroskopijnych ilości śladów krwi, potu, moczu, śliny, włosów, nasienia i innego materiału biologicznego.

Wyniki takiej analizy śladów krwi, wykonanej w jednej z głośnych spraw zabójstwa maturzystki z Warszawy, możemy obejrzeć na rycinie 6. W Zakładzie Medycyny Sądowej w Bydgoszczy wykonano badania PCR kilku układów, potwierdzając pochodzenie badanych śladów biologicznych od zamordowanego chłopca (rycina 6).

Obliczenia statystyczne pozwoliły na wykazanie, że prawdopodobieństwo spotkania drugiego takiego samego wzoru u niespokrewnionych osób równa się $6,7 \times 10^{-24}$. Sąd przyjął, że badane ślady pochodzą od zamordowanego.

W wielu sprawach z naszego terenu uzyskano też rezultaty, które pozwoliły na dostarczenie dowodu o dużej wadze.

Coraz większym zainteresowaniem hemogenetyków sądowych cieszy się DNA mitochondrialny (mtDNA), który ze względu na swoje własności może być często stosowany tam, gdzie analiza loci mikrosatelitarnych nie daje rezultatów (rycina 7).

W odróżnieniu od struktury DNA jądrowego, który ma postać helisy, DNA zawarty w mitochondriach ma strukturę kolistą, co czyni go bardziej odpornym na degradację (zniszczenie). Medyków sądowych interesują dwa regiony superzmiennicze HV1 i HV2, charakteryzujące się dużym polimorfizmem.

W badaniu tych regionów stosuje się odmienną technikę – sekwencjonowanie, które pozwala na poznanie budowy, czyli kolejnego ułożenia zasad adeniny, guaniny, tyminy i cytozyny (AG, CT).

Technikę tę zastosowano do identyfikacji carskiej rodziny Romanowów. Od czasu porwania przez bolszewików nic pewnego nie było wiadomo na temat cara Mikołaja II i jego rodziny (rycina 8).

W 1979 roku dwaj dziennikarze odkryli masowy grób około 30 km od Jekaterinburga. Utrzymywali, że jest to grób rodziny carskiej. Oficjalna ekshumacja miała miejsce dopiero w 1991 roku. Od tego czasu odnalezione szczątki stały się przedmiotem zakrojonych na szeroką skalę badań identyfikacyjnych, wykorzystujących tradycyjne techniki antropologii sądowej oraz komputerowej superprojekcji. Nie dały one jednak oczekiwanych rezultatów.

Na zlecenie władz rosyjskich badania DNA przeprowadziła w latach 1992–93 brytyjska placówka Forensic Science Service. Dziewięć ekshumowanych

szkieletów poddano badaniom. Dopiero badania DNA jądrowego oraz mitochondrialnego i porównanie ich wzorów z żyjącymi krewnymi m.in. księciem Filipem, krewnym carycy Aleksandry w linii matczynej oddzielonego od niej o cztery pokolenia, po wielu różnych kontrowersjach pozwoliły na ustalenie, że istnieje silny dowód genetyczny, że badane szczątki są rzeczywiście szczątkami cara i jego rodziny. Naukowcy udowodnili też, że Anna Anderson, podająca się za córkę Anastazji była zwykłą oszustką.

Mitochondrialny DNA w medycynie sądowej po raz pierwszy zastosowano w 1996 roku. Skazano wówczas 27-letniego mężczyznę za zamordowanie 4-letniej dziewczynki. Analizę tego DNA wykonano w ślinie i włosach znalezionych na ciele ofiary.

Coraz częściej stosuje się badania DNA mitochondrialnego do rozpoznawania ludzkich szczątków m.in. ofiar wojen czy katastrof lotniczych.

Klasyczny przypadek identyfikacji pokrewieństwa był wykonywany w Zakładzie Medycyny Sądowej w Bydgoszczy w ubiegłym miesiącu. Po zastrzeleniu mężczyzny i kobiety, prawdopodobnie w 1995 roku, zwłoki znaleziono po 4 latach zakopane w ziemi. Stopień rozkładu tych zwłok nie pozwolił na stosowną identyfikację tradycyjnymi metodami ani też na identyfikację genetyczną na podstawie DNA jądrowego (co było do przewidzenia). Analiza mitochondrialnego DNA z włosów pobranych ze szczątków ludzkich oraz krwi pobranej od krewnych w linii matczynej pozwoliła na identyfikację zaginionych.

Analiza DNA mitochondrialnego została w świecie wykorzystana do zbadania zagadek z przeszłości m.in. w badaniu mumii egipskiej, liczącej 2300 lat, fragmentu regionu V z ludzkiego mózgu liczącego 7000 lat znalezionej w bagnach torfowych z Little Salt Spring na Florydzie. W naszym Zakładzie zakończono prace nad regionem V DNA mitochondrialnego, pochodzącego z mumii egipskiej kapłanki o imieniu Ist Iri Hetes, pochowanej około 2000 lat temu. Analiza mtDNA wykazała istnienie różnicy w przynajmniej jednej pozycji pomiędzy DNA tej kapłanki a DNA człowieka współczesnego. Tego typu badania pozwalają np. na odtworzenie szlaków migracji dawnych populacji. Dzisiaj już wiemy, że najstarsze ślady człowieka sięgają 13000 lat temu i dotyczą Afryki centralnej.

Badania DNA mogą być też wykorzystane do analiz zachowania dokumentów sporządzonych na niewielkich skrawkach skór kóz i gazeli, badania klei używanych do ram obrazów mistrzów. Takie badania

mają ustalić, które z dzieł Rembrandta są autentyczne. Identyfikacja genetyczna pozwoli też ustalić tożsamość zwłok niektórych władców czy też stwierdzić czy Pułaski zostawił w Polsce rodzinę, co wiąże się z uzyskaniem znacznego spadku.

Analiza ojcostwa u zwierząt pozwala np. na ustalenie czystości linii hodowlanych np. bydła, szlaków wędrówek zwierząt, czy też zachowania się ptaków. Stwierdzono bowiem, że mewa pozwala opiekować się „Mężowi” ale na ojca swych dzieci wybiera samca o całkiem innych cechach.

Jak wynika z zaprezentowanego wykładu, szereg odkryć, których dokonano w wieku XIX i XX pozwala optymistycznie wkroczyć w trzecie tysiąclecie. Zakres naszych możliwości jest tak duży, że zamiast identyfikacji genetycznej możemy mówić, przynajmniej w niektórych przypadkach o indywidualizacji, a słowa Locarda, wielkiego francuskiego kryminologa z 1910 roku, że „wszystko zostawia jakiś ślad” dzisiaj nabierają innego wymiaru. Dziś ten ślad potrafimy zbadać metodami o jakich jeszcze 15 lat temu nie mogliśmy marzyć.

Początek trzeciego tysiąclecia będzie więc prawdopodobnie wypełniony pracami nad automatyzacją i szybkością stosowania procedur.

Podjęto też pierwsze działania dotyczące standaryzacji badań i ich zakresu wspólnego dla wszystkich krajów Europy, co pozwala na wykonanie analizy DNA o dużej sile dyskryminacji i kompatybilności w krajach Europy i USA. Pojawiły się bowiem laboratoria oferujące tanie tzw. „badanie DNA”, których zakres odpowiada sile tylko zwykłego badania np. ABO a stosowane metody nie pozwalają na ustalenie tzw. genotypu, co czyni je nieprzydatnym do ewentualnych dalszych analiz.

Niektóre problemy natury technicznej i merytorycznej reguluje też Rekomendacja Rady Europy R 92/1, która jednocześnie określa jakie laboratoria mogą badać DNA w sprawach karnych.

Najbliższe lata wypełnione też będą dyskusją nad etycznymi aspektami badań molekularnych, tworzeniem genetycznych baz danych przestępców i dostępnością do wyników badań różnych podmiotów, np. pracodawców czy firm ubezpieczeniowych.

Miejmy nadzieję, że uda się uzyskać kompromis pomiędzy ochroną naszych dóbr osobistych a wymogami procedur karnych.

Z życia Uczelni

Ważniejsze dane statystyczne o Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy

Rozpoczynając rok akademicki 1999/2000 Akademia Medyczna im. L. Rydygiera w Bydgoszczy gości w swych murach **1694** studentów wszystkich Wydziałów, w tym **973** na kierunku lekarskim Wydziału Lekarskiego, **102** na kierunku fizjoterapii Wydziału Lekarskiego, **175** na kierunku analityka medyczna na Wydziale Farmaceutycznym, **36** na kierunku kosmetologia na Wydziale Farmaceutycznym oraz **408** na Wydziale Pielęgniarskim. Jednocześnie Akademia zatrudnia ogółem **729** pracowników, wliczając w to **382** nauczycieli akademickich, w tym **81** samodzielnych pracowników naukowych (**34** profesorów tytularnych), **184** osoby ze stopniem doktora oraz **117** pozostałych nauczycieli akademickich; a także **347** pracowników inżynierskich, administracji i obsługi.

W 1998 roku w jednostkach Uczelni prowadzono **18** projektów badawczych finansowanych przez KBN, obecnie prowadzi się **23** projekty, oraz współpracuje w dwóch następnych. Ponadto Akademia Medyczna im. L. Rydygiera w Bydgoszczy otrzymała kilka między-

narodowych grantów: grant finansowany w ramach Polsko-Amerykańskiego Funduszu im. M. Skłodowskiej-Curie, grant realizowany w ramach programu TEMPUS, jak również współuczestniczy w grantie EURODFEDA, realizowanym w ramach V Programu Unii Europejskiej. Granty wewnątrzuczelniane finansowane z badań własnych dotyczą **16** projektów kontynuowanych z roku 1998, oraz **41** nowych tematów badań naukowych.

W 1998 roku zorganizowano **188** wyjazdy naukowe, w tym **9** stypendiów naukowych oraz **25** wyjazdów w ramach staży, szkoleń i współpracy międzynarodowej. Z kolei w 1999 roku pracownicy AMB opublikowali **443** publikacje krajowe oraz **209** o zasięgu międzynarodowym (w tym **58** publikacji w czasopiśmie z Impact Factorem), a także uczestniczyli w wielu konferencjach naukowych (**173** uczestniczyło w konferencjach krajowych, a aż **237** w konferencjach międzynarodowych), organizowaliśmy również własne konferencje, **24** o zasięgu ogólnopolskim, oraz **4** o zasięgu międzynarodowym.

Zarządzenia J. M. Rektora Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy

Nowa katedra na Oddziale Fizjoterapii oraz zmiany nazw katedr i klinik.

Zgodnie z zarządzeniem Rektora nr 23/99 z dnia 28 września 1999 roku w sprawie zmian organizacyjnych na Oddziale Fizjoterapii utworzono Katedrę i Zakład Antropologii, oraz zmieniono nazwę Katedry i Kliniki Nefrologii na Katedrę i Klinikę Nefrologii i Chorób Wewnętrznych, a Katedrę i Klinikę Neurochirurgii na Katedrę i Klinikę Neurochirurgii i Neurotraumatologii.

Nowy Oddział Zamiejscowy Wydziału Pielęgniarskiego we Włocławku.

Zgodnie z zarządzeniem Rektora nr 20/99 z dnia 24 września 1999 roku na Wydziale Pielęgniarskim tworzy się Oddział Zamiejscowy na bazie Medycznego Studium Zawodowego z siedzibą we Włocławku przy ul. Obrońców Wisły 1920 r. nr 21/25.

Rekrutacja na rok akademicki 1999/2000

Po podsumowaniu wyników egzaminów wstępnych liczba studentów przyjętych na rok akademicki 1999/2000 w poczet studentów Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy wyniosła:

1. Studia dzienne:	
• lekarski	122
• fizjoterapia	46
• analityka medyczna	44
• pielęgniarstwo	104

2. Studia wieczorowe:	
• lekarski	62
• kosmetologia	11
3. Studia zaoczne:	
• fizjoterapia	16
• kosmetologia	35

Nabór na studia zaoczne na Wydziale Pielęgniarskim odbędzie się w grudniu 1999 roku – limit miejsc wynosi 80.

Z życia Uczelni

Wręczenie dyplomów absolwentom Wydziału Lekarskiego i Farmaceutycznego naszej Uczelni

W sobotę 20 listopada 1999 roku odbyło się rozdanie dyplomów absolwentom Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy. Ponad stu świeżo upieczonych lekarzy i farmaceutów (97 absolwentów Wydziału Lekarskiego i 11 absolwentów Wydziału Farmaceutycznego), którzy otrzymali właśnie dyplomy lekarzy i magistrów analityki medycznej złożyło uroczystą przysięgę w obecności władz Uczelni i zaproszonych gości. Dziesięciu najlepszych absolwentów, mogących się pochwalić średnią ocen z całych studiów 4.5 i dyplomem z wyróżnieniem, otrzymało nagrody

pieniężne w wysokości 1.300 zł. oraz listy gratulacyjne J. M. Rektora. Za działalność na rzecz Uczelni i Społeczności Akademickiej listy gratulacyjne oraz nagrody książkowe otrzymało kolejnych 8 absolwentów (bardziej szczegółowe informacje znajdują się w dziale spraw osobowych). Z uwagą wysłuchano przemówień Dziekana Wydziału Lekarskiego – prof. nadzw. AM dr hab. n. med. Czesława Klyszejko, przewodniczącego samorządu studenckiego, przedstawiciela absolwentów oraz gości, a także wykładu akademickiego prof. dr hab. n. med. Danuty Miścickiej-Śliwki o sposobach identy-

fikacji genetycznej u progu trzeciego tysiąclecia (tekst wykładu zamieszczamy przy omówieniu inauguracji roku akademickiego 1999/2000). Odśpiewano *Gaudeamus Igitur* i *Gaude Mater Polonia*. J. M. Rektor Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, prof. zw. dr hab. n. med. Jan Domaniewski pogratulował absolwentom wyboru trudnego zawodu i podziękował za wytrwałość i konsekwencję w nauce.

Uroczystość uświetnił koncert w wykonaniu Chóru Akademii Medycznej pod dyrekcją prof. Janusza Staneckiego.

mgr Monika Dalecka

Z życia Uczelni

Uroczyste otwarcie najnowocześniejszej w Polsce Kliniki i Oddziału Rehabilitacji w Szpitalu Klinicznym Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy

W dniu 25.11.1999 Jego Magnificencja Rektor Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, prof. zw. dr hab. n. med. Jan Domaniewski wraz z Panią prof. zw. dr hab. n. med. Kazimierą Milanowską, Krajowym Konsultantem ds. Rehabilitacji, w obecności dr n. med. Wojciecha Sikorskiego, Dyrektora Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego oraz Wicedyrektorów dokonali otwarcia Kliniki i Oddziału Rehabilitacji. Wśród zaproszonych gości w tej uroczystości uczestniczyli: Michał Joachimowski, I Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski, poseł Grzegorz Gruszka, Przewodniczący Sejmiku Województwa Kujawsko-Pomorskiego, Felicja Gwińcińska, Przewodnicząca Rady Miejskiej Bydgoszczy, Elżbieta Krzyżanowska, Wiceprezydent m. Bydgoszczy, przedstawiciel JE ks. Arcybiskupa prof. Henryka Muszyńskiego ks. Prałat Zbigniew Maruszewski, parlamentarzysty Regionu w osobach: poseł Barbara Chyla-Makowska, poseł Eugeniusz Kłopotek, Pani Maria Chojecka, Dyrektor Oddziału Bydgosko-Toruńskiego Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, Delegacja Kujawsko-Pomorskiej Kasy Chorych z Jej Dyrektorem Krzysztofem Tadrzakiem, Henrykiem Kieszkowskim, Przewodniczącym Rady Kujawsko-Pomorskiej Kasy Chorych, dr Andrzejem Purzyckim, Zastępcą Dyrektora ds. Medycznych, przedstawiciele służb mundurowych: gen. dyw. pil. Mieczysław Walentyłowicz,

gen. bryg. pil. Janusz Konieczny, Dowódca II Korpusu Obrony Powietrznej, płk prof. zw. dr hab. med. Krzysztof Klukowski, Komendant Wojskowego Instytutu Medycyny Lotniczej, płk prof. zw. dr hab. inż. Jan Borgoń Komendant Instytutu Technicznego Wojsk Lotniczych, przedstawiciele Izb Lekarskich i Pielęgniarskich Naszego Regionu, przedstawiciele Towarzystw Naukowych i Lekarskich, Dyrektorzy Szpitali i innych Placówek Służby Zdrowia, przedstawiciele firm i banków, mgr inż. Marek Glabus Prezes firmy Budomont wykonującej inwestycję, mgr inż. Grzegorz Sadowski, Główny Projektant Kliniki Rehabilitacji, kierownicy katedr, klinik i zakładów Naszej Uczelni, przedstawiciele lokalnych mediów, pracownicy Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego, pracownicy Katedry i Kliniki Rehabilitacji.

Budowa Kliniki trwała 2 lata, a w ostatnim roku nastąpiło jej wyposażenie. Całkowity koszt budowy wyniósł ponad 16 milionów złotych.

Klinika została wybudowana i wyposażona z funduszy Akademii Medycznej, budżetu centralnego, Fundacji Współpracy Polsko-Niemieckiej oraz znacznego udziału Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych w Warszawie przeznaczył jako pierwszy środki na rozpoczęcie budowy Kliniki, a Oddział

Od lewej stoją: prof. AM dr hab. n. med. Jan Talar - kierownik Kliniki i Oddziału Rehabilitacji, prof. zw. dr hab. n. med. Kazimiera Milanowska - Krajowy Konsultant ds. Rehabilitacji, Michał Joachimowski - I Wicewojewoda Kujawsko-Pomorski, prof. zw. dr n. med. Jan Domaniewski - JM Rektor Akademii Medycznej w Bydgoszczy

Bydgosko-Toruński PFRON uczestniczy w jej wyposażeniu.

Spośród funkcjonujących ośrodków

Od lewej stoją: prof. zw. dr hab. n. med. Kazimiera Milanowska, prof. zw. dr n. med. Jan Domaniewski, pielęgniarka dypl. Marzena Tomczak oraz ks. prałat Zbigniew Maruszewski

rehabilitacyjnych w kraju Nasza Klinika należy do nielicznych pod względem usytuowania. Zarówno baza zabiegowa jak i część łóżkowa są na parterze i w bezpośredniej ze sobą łączności. Ponadto chorzy ze wszystkich Klinik Samodzielnego Publicznego Szpitala Klinicznego mogą korzystać z leczenia usprawniającego przyłóżkowego, a także z bazy zabiegowej zarówno podczas pobytu w szpitalu, jak i po wypisaniu do domu. Zachodzi zatem ciągłość postępowania leczniczego u chorych aż do uzyskania pełnej sprawności.

W Klinice są 32 łóżka w pięknych pokojach dwu i trzyosobowych z wygodnymi węzłami sanitarnymi. Większość łóżek ma układ indywidualnej regulacji ułożenia leżyska. Istnieje też możliwość wykonania drobnych zabiegów chirurgicznych u leczonych chorych.

Będąca w bezpośrednim sąsiedztwie na parterze baza zabiegowa posiada dwa baseny kinezyterapeutyczne, pięć sal do gimnastyki leczniczej, 13 stanowisk wodolecznictwa, ponad 20 stanowisk elektrolecznictwa oraz dwie sale dydaktyczne.

Wśród urządzeń do hydroterapii znajdują się wanny do kąpieli perełkowej, masażu podwodnego, kąpieli wirowej kończyn górnych i dolnych, kąpieli zmiennocięplnych i czterokomorowych, katedra natryskowa oraz stanowiska do natrysku płaszczowego.

Sale gimnastyczne w zależności od przeznaczenia zostały wyposażone w UGUL-e, drabinki, materace, sprzęt do usprawniania kończyn, a także specjalistyczny sprzęt, np. do rehabilitacji dzieci z porażeniem mózgowym.

W pomieszczeniach elektrolecznictwa znalazł się dostępny na naszym rynku wymagany i niezbędny sprzęt terapeutyczny produkcji krajowej i zagranicznej.

Z bazy zabiegowej korzystać będą chorzy leczeni w Klinice Rehabilitacji,

pełnej dojrzałości w większości specjalności klinicznych, takich jak: ortopedia, neurologia, chirurgia, neurochirurgia, pediatria, interna, laryngologia reumatologia, intensywna opieka medyczna i inne.

Zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Zdrowia jesteśmy przygotowani na objęcie wczesną rehabilitacją chorych leczonych w naszych klinikach z powodu urazów wielonarządowych wymagających wiele czasu na ich powrót do pełnej sprawności fizycznej i psychicznej. Dotychczas leczenie usprawniające tych chorych bywało pomijane.

W najbliższym czasie zgodnie z Narodowym Programem Profilaktyki i Kompleksowego Leczenia Urazów Kręgosłupa i Rdzenia Kręgowego przewiduje się w naszym kraju stworzenie kilku ponadregionalnych, specjalistycznych ośrodków leczenia tych schorzeń. Twórczą współpracą Naszej Kliniki oraz Kliniki Neurochirurgii i Neurotraumatologii powoduje, że w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Klinicznym im A. Jurasza w Bydgoszczy taki ośrodek powstanie i będzie

odgrywał istotną rolę. Uszkodzenie rdzenia kręgowego, zwłaszcza w odcinku szyjnym, jest szczególnie poważne i związane z ciężkimi zaburzeniami funkcji organizmu a w tym: funkcji ruchowych, propriocepcji, zaburzeń wegetatywnych, czynności układu oddechowego, krążenia, pokarmowego, moczowego, zaburzeń przemiany materii i innych zaburzeń. Zarówno bezpośrednia, wysokospecjalistyczna pomoc neurochirurgiczna, natychmiastowe podjęcie kompleksowej rehabilitacji oraz

szkolenie chorych w zakresie samoobsługi i przeciwdziałaniu powikłaniom zmniejszy rozmiar niepełnosprawności i pozwoli w miarę na samodzielne życie osobom, które w wyniku nieszczęśliwego zbiegu okoliczności, chwili nieuwagi, czy też nierozważnej decyzji w jednej chwili stały się inwalidami.

Jesteśmy również przygotowani na wczesną rehabilitację dzieci (pod opieką matki) po wczesnych operacjach wad wrodzonych, dzieci zaliczanych do grupy ryzyka okołoporodowego, czy dziecięcego porażenia mózgowego. Wczesna rehabilitacja dzieci oraz szkolenie opiekunów w tym zakresie wydaje się być najlepszym rozwiązaniem problemów ciągnących się często przez wiele lat.

Myśląc o przyszłości naszego społeczeństwa widzimy potrzebę podejmowania i rozwiązywania problemów związanych z wadami postawy dzieci i młodzieży. Nasze dotychczasowe badania wykazują wielkie potrzeby w tym zakresie,

Tort w rekach Kierownika Katedry i Kliniki Rehabilitacji prof. AM dr hab. n. med. Jana Talara

a prowadzone działania ulegną znacznemu rozszerzeniu.

Zespół Kliniki Rehabilitacji podejmuje się zadania wielkiego, trudnego i odpowiedzialnego, ale największym szczęściem człowieka miłującego pracę jest pomoc najbardziej potrzebującym.

prof. nadzw. AM
dr hab. n. med. Jan Talar
Kierownik Katedry
i Kliniki Rehabilitacji

Z życia Uczelni

Tematy badawcze realizowane w Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy w 1999 roku

W 1999 roku w Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy realizuje się w ramach badań własnych następujące doktoraty, habilitacje oraz tematy badawcze, zatwierdzone przez Senacką Komisję ds. Nauki:

- Ocena przydatności oznaczania poziomu antygeny aktywności proliferacyjnej tkanki nowotworowej TPS przy równoczesnym oznaczaniu stężeń IL-10 i IgE w nowotworach prostaty (doktorat mgr Małgorzaty Wyszomirskiej-Góldy prowadzony pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Jana Domaniewskiego, kierownika Katedry i Zakładu Patomorfologii Klinicznej).

- Wpływ leczenia hiperlipidemii pierwotnej u pacjentów z chorobą wieńcową na stan równowagi antyoksydacyjnej oraz niektóre hemostatyczne funkcje śródbłonna. Próba korelacji z oceną kliniczną przebiegu choroby (doktorat lek. med. Jacka Fabisiaka, prowadzony pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Macieja Świątkowskiego, kierownika Katedry i Kliniki Gastroenterologii i Chorób Wewnętrznych).

- Ocena występowania osteoporozy u mężczyzn w okresie andropauzy potwierdzonej badaniami hormonalnymi (doktorat lek. med. Anny Purzyckiej-Jazon, prowadzony pod kierunkiem dr n. med. hab. Władysława Laska, kierownika Katedry i Zakładu Radiologii).

- Biochemiczne czynniki ryzyka aseptycznego obłuzowania protezy stawu biodrowego i kolanowego (doktorat mgr Haliny Lejman, prowadzony pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Grażynę Odrowąż-Sypniewską, kierownika Katedry i Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej).

- Przydatność Laser Dopplera w prognozowaniu ryzyka powstania owrzodzenia żylnego u chorych z przewlekłą niewydolnością żylną (doktorat lek. med. Tomasza Grzeli, prowadzony w Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej, kierowanej przez prof. dr n. med. hab. Arkadiusza Jawienia).

- Ocena wpływu 30-dniowej kontrolowanej abstynencji na wybrane składniki białkowe krwi u osób z zespołem uzależnienia alkoholowego (doktorat mgr Beaty Augustyńskiej, prowadzony pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Lecha Torlińskiego, kierownika Katedry i Zakładu Patobiochemii i Chemii Klinicznej).

- Immunohistochemiczna ocena angiogenezy jako elementu prognostycznego w Ca endometrium (doktorat lek. med. Jacka Fórmaniaka, prowadzony pod kierunkiem

prof. dr n. med. hab. Wiesława Szymańskiego, kierownika Katedry i Kliniki Położnictwa i Chorób Kobiectych).

- Rola ultrasonografii, tomografii komputerowej i angiografii tętnic szyjnych w diagnostyce niedokrwienia mózgu i kwalifikacji do leczenia operacyjnego (doktorat lek. med. Grażyny Matkowskiej, prowadzony pod kierunkiem dr n. med. hab. Władysława Laska, kierownika Katedry i Zakładu Radiologii).

- Prognostyczne znaczenie DNA ploidii w nowotworach narządu płciowego kobiet [rak szyjki macicy, trzonu macicy, rak jajnika] (doktorat lek. med. Iwony Skoniecznej-Makarewicz, prowadzony pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Wiesława Szymańskiego, kierownika Katedry i Kliniki Położnictwa i Chorób Kobiectych).

- Trombinogeneza in vivo w świeżym zawale mięśnia sercowego na podstawie stężeń kompleksów trombina-antytrombina III (TAT) i poziomu antytrombiny III (AT III) (doktorat lek. med. Jana Błażejewskiego, prowadzony pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Bogdana Romańskiego, kierownika Katedry i Kliniki Gastroenterologii i Chorób Wewnętrznych).

- Tkankowy aktywator plazminogenu (t-PA) i jego inhibitor (PAI) oraz stężenie kompleksów plazmina - alfa 2-antypłazmina (PAP) w świeżym zawale mięśnia sercowego (doktorat lek. med. Roberta Bujaka, prowadzony pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Bogdana Romańskiego, kierownika Katedry i Kliniki Alergologii i Chorób Wewnętrznych).

- Ocena skuteczności zabiegów obarczających wykonywanych in utero w przypadkach wybranych wad rozwojowych płodu (doktorat lek. med. Zbigniewa Wasilewskiego, prowadzony w Katedrze i Klinice Położnictwa i Chorób Kobiectych, kierowanej przez prof. dr n. med. hab. Wiesława Szymańskiego).

- Analiza farmakometryczna modulującego działania alkoidów sporyszu na skurcz mięśniówki gładkiej dna żołądka wywołany chlorkiem wapna (doktorat mgr Anny Witkowskiej, prowadzony w Katedrze i Zakładzie Farmakologii i Terapii, kierowanej przez prof. dr n. med. hab. Leszka Szadujkis-Szadurskiego).

- Proces fibrylizacji w ekstraktach komórek guza oraz osoczu krwi chorych na niedrobnokomórkowego raka płuca (habilitacja dr n. med. E. Żekanowskiej, adiunkta Katedry i Zakładu Patofizjologii).

- Badania kliniczne, farmakokinetyczne

i doświadczalne leków stosowanych w leczeniu porodów przedwczesnych i EPH gestozy (habilitacja dr n. med. S. Skublickiego, starszego wykładowcy Katedry i Kliniki Położnictwa i Chorób Kobiectych).

- Wpływ wybranych czynników wzrostu i cytostatyków na białka cyklu komórkowego i cytoszkieletu linii białaczek ludzkich HL-60 i K-562 (habilitacja dr n. med. Aliny Grzanki, starszego specjalisty Katedry i Zakładu Patomorfologii Klinicznej).

- Wykrywanie i leczenie wczesnego raka żołądka u pacjentów z dysplazją i metaplastją jelitową. Badania prospektywne (habilitacja dr n. med. Grzegorza Jarczyka, prowadzona u prof. dr n. med. hab. Waldemara Jędrzejczyka, kierownika Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej, Gastroenterologicznej i Onkologicznej).

- Angiogeneza czerniaka melanocytowego (habilitacja dr n. med. Krzysztofa Pałgana, adiunkta Katedry i Zakładu Biologii)

- Analiza polimorfizmu DNA układów VNTR (temat własny prowadzony przez mgr J. Czarny, A. Syroczyńską i dr n. med. J. Berenta w Pracowni Serohematologii Sądowo-Lekarskiej pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Danuty Miścickiej-Śliwki, kierownika Pracowni Serohematologii Sądowo-Lekarskiej).

- Proces hemostazy we krwi chorych z nadciśnieniem tętniczym oraz pierwotnymi kłębuszkami zapalenia nerek. Próba ustalenia zależności pomiędzy wybranymi parametrami układu krzepnięcia, fibrylizacji, markerami dysfunkcji śródbłonna oraz wykładnikami czynności cewek (temat własny prowadzony przez prof. Marię Kotschy, lek. med. W. Tomczak-Watras, lek. med. G. Polaka, dr n. med. B. Góralczyka, dr n. med. E. Wiśniewską pod kierunkiem dr n. med. Małgorzaty Uklei-Adamowicz, adiunkta Katedry i Kliniki Nefrologii).

- Ocena wpływu nadkażenia HCV na przebieg historii naturalnej przewlekłego zapalenia wątroby typu B u dzieci (temat własny prowadzony przez dr n. med. hab. M. Pawłowską, prof. W. Halotę pod kierunkiem dr n. med. Ewy Topaczewskiej-Staubach, adiunkta Katedry i Kliniki Chorób Zakaźnych).

- Zawartość selenu w narządach niemowląt i dzieci (temat własny prowadzony przez prof. B. Zacharę, dr n. med. J. Korenkiewicz, dr n. med. Z. Skoka pod kierunkiem dr n. med. Hanny Pawłuk,

asystenta adiunkta Katedry i Zakładu Biochemii).

- Badania wpływu ozonu medycznego na płynność komórkowych erytrocytów człowieka (temat własny prowadzony przez lek. med. A. Górnickiego, mgr inż. Joannę Cywińską pod kierunkiem prof. dr hab. Aleksandra Gutsze, kierownika Katedry i Zakładu Biofizyki).

- Wykrywanie B-laktamoz o rozszerzonym zakresie działania (ESBL) u klinicznych szczepów *Acinetobacter* spp. (temat własny prowadzony przez mgr B. Ulatowską, mgr I. Kanię, mgr A. Mikucką pod kierunkiem dr n. med. hab. Eugenię Gospodarek, adiunkta w Katedry i Zakładu Mikrobiologii).

- Badania układu lipidowego oraz procesu hemostazy we krwi chorych na zapalenie opryszczkowe skóry (temat własny prowadzony przez prof. M. Kotschy, prof. Z. Gwieżdżińskiego, dr n. med. I. Iwa-Ziętek pod kierunkiem dr n. med. Anny Wankiewicz, adiunkta Katedry i Zakładu Dermatologii).

- Wpływ abstynencji alkoholowej na wybrane internistyczne zespoły poalkoholowe u chorych z zespołem zależności alkoholowej (temat własny prowadzony przez prof. M. Świątkowskiego, dr n. med. J. Budzyńskiego, lek. med. J. Fabisiak, J. Korenkiewicz, dr n. med. M. Ziółkowskiego pod kierunkiem dr n. med. Marii Kłopotkiej, adiunkta Katedry i Kliniki Gastroenterologii i Chorób Wewnętrznych).

- Rola markerów procesów hemostazy trombina – antytrombina III (TAT), plazmina L2 – antyplazmina (PAP) oraz D-dimerów w ocenie stopnia zaawansowania raka płuc oraz ich wartość prognostyczna u chorych leczonych operacyjnie (temat własny prowadzony przez prof. M. Kotschy, K. Cieślińskiego, A. Wojcieszkę, dr n. med. E. Żekanowską pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Winicjusza Lambrechta, kierownika Katedry i Kliniki Chirurgii Klatki Piersiowej).

- Badania doświadczalne habituacji przedsionkowej (temat własny prowadzony przez dr n. med. K. Pawlak-Osińską, dr n. med. P. Osińskiego pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Henryka Kaźmierczaka, prof. nadzw. AM z Katedry i Kliniki Otolaryngologii).

- Opracowanie modelu oceny wpływu leków na sprawność psychofizyczną uczestników uchu drogowego na przykładzie fenotiazyn (temat własny prowadzony przez prof. K. Śliwkę, mgr inż. M. Sykutere, prof. H. Kaźmierczaka, lek. med. W. Dróżdża, dr n. med. hab. R. Choraś, prof. J. Kałużno, prof. M. Tafil-Klawe pod kierunkiem dr n. med. Ewy Pufal, starszego specjalisty Katedry i Zakładu Medycyny Sądowej).

- Układ fibrynolizy u chorych hemodia-

lizowanych z powodu schyłkowej niewydolności nerek (temat własny prowadzony przez mgr E. Zastawną, lek. med. M. Bronisza pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Danutę Roś, adiunkta i prof. nadzw. AM z Katedry i Zakładu Patofizjologii)

- Występowanie istotnych czynników ryzyka choroby niedokrwiennej serca u kobiet i mężczyzn poniżej 50-tego roku życia (temat własny prowadzony przez mgr E. Jendryczkę, mgr H. Lejman, dr n. med. M. Ukleję-Adamowicz pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Grażynę Odrowąż-Sypniewską, kierownika Katedry i Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej).

- Współistnienie alergii z chorobą refluksoowo-przełykową u dzieci (temat własny prowadzony przez dr n. med. G. Bałę, lek. med. T. Janiszewską, lek. med. I. Zielińską pod kierunkiem dr n. med. Andrzeja Nowaka, adiunkta Katedry i Kliniki Pediatrii, Alergologii i Gastroenterologii).

- Hemostatyczne markery uszkodzenia śródbłonna (trombomodulina/TM), czynnik von Willebranda (Wf) i tkankowy aktywator plazminogenu (t-PA) w wybranych chorobach naczyń (temat własny prowadzony przez dr n. med. E. Wiśniewską, dr n. med. R. Paczulskiego, mgr inż. A. Kulwas, lek. med. A. Thews, dr n. med. M. Ukleję-Adamowicz pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Marię Kotschy, kierownika Katedry i Zakładu Patofizjologii).

- Wykorzystanie diagnostyki molekularnej *Helicobacter pylori* w różnych stanach chorobowych (temat własny prowadzony przez pracowników Kliniki i Katedry Chirurgii Ogólnej i Naczyń, Alergologii i Chorób Wewnętrznych oraz Medycyny Sądowej pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Danutę Miścickiej-Śliwki, kierownika Pracowni Serohematologii Sądowo-Lekarskiej).

- Badania cytogenetyczne i molekularne u małżeństw z nieplodnością (temat własny prowadzony przez mgr B. Muchę, mgr K. Soszyńską, prof. W. Szymańskiego, dr n. med. K. Adamczewską, lek. med. A. Kazdepkę, lek. med. M. Pasińską pod kierunkiem dr n. med. hab. Olgi Haus, kierownika Katedry i Zakładu Genetyki Klinicznej).

- Wpływ chemioterapii i radioterapii na wybrane składniki układu antyoksydacyjnego u chorych z rakiem (temat własny prowadzony przez dr n. med. A. Maciąg, asystenta adiunkta Katedry i Zakładu Biochemii).

- Niektóre parametry układu antyoksydacyjnego we krwi kobiet w poronieniach samoistnych (temat własny prowadzony przez prof. W. Szymańskiego, prof. B. Zacharę, mgr A. Pileckiego pod kierunkiem dr n. med. Waldemara Dobrzyńskiego, asystenta Katedry i Kliniki Położnictwa i Chorób Kobiecych).

- Badania kodujących i mutogennych właściwości oksydowanych pochodnych zasad azotowych w DNA (temat własny prowadzony przez mgr M. A. Grązewicz, dr n. med. B. Tudek, prof. R. Olińskiego, D. Gackowskiego pod kierunkiem dr n. med. Tomasza Zastawnego, adiunkta Katedry i Zakładu Biochemii Klinicznej).

- Opracowanie warunków enzymatycznej hydrolizy DNA, pozwalających na analizę oksydacyjnych uszkodzeń zasad azotowych metodą GC/MS (temat własny prowadzony przez dr n. med. hab. T. Zastawnego, dr n. med. P. Jarugę, mgr M. Foksińskiego pod kierunkiem prof. dr hab. Ryszarda Olińskiego, kierownika Katedry i Zakładu Biochemii Klinicznej).

- Wpływ zaburzeń węglowodanowo-lipidowych na czynność nerek u chorych z białkomoczem w przebiegu kłębuszkowych zapaleń nerek i nadciśnienia tętniczego (temat własny prowadzony przez dr n. med. E. Broniarczyka, dr n. med. P. Stróżeckiego, dr n. med. G. Polaka pod kierunkiem prof. dr n. med. hab. Jacka Maniutusa, kierownika Katedry i Kliniki Nefrologii).

- Analiza gospodarki żelaza u dzieci z przewlekłym wirusowym zapaleniem wątroby typu B lub/i C. Czynniki prognostyczne odpowiedzi na terapię interferonem alfa (temat własny prowadzony przez lek. med. A. Chrobot, dr n. med. A. Szaflarską-Szczepanik pod kierunkiem dr n. med. Andrzeja Chrobot, adiunkta Katedry i Kliniki Pediatrii, Alergologii i Gastroenterologii).

- Oporność na cytostatyki w hodowlach komórkowych w ostrych białaczkach u dzieci (temat własny prowadzony przez prof. G. Drewę, prof. M. Wysockiego, mgr D. Olszewską, R. Dębskiego pod kierunkiem dr n. med. Jana Styczyńskiego, adiunkta Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii).

- Stan antyoksydacyjny surowicy i aktywność inhibitorów endopeptydaz cysteinowych jako czynniki prognostyczne rozwoju pierwotnego nowotworu płuc (doktorat mgr Ewy Kopczyńskiej prowadzony u prof. dr n. med. hab. Lecha Torlińskiego, kierownika Katedry i Zakładu Patobiochemii i Chemii Klinicznej).

- Ocena układu immunologicznego u dzieci z chorobą nowotworową po zakończeniu leczenia onkologicznego (doktorat lek. med. R. Dębskiego prowadzony u prof. dr n. med. hab. Mariusza Wysockiego, adiunkta i prof. nadzw. AM Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii).

- Badania retro- i prospektywne u dzieci i młodzieży z zaburzeniami lękowymi (habilitacja dr n. med. Mirosława Dąbkowskiego, adiunkta Katedry i Kliniki Psychiatrii).

- Przeciwciała antyfosfolipidowe (antykoagulant toczniowy, przeciwciała antykardiolipinowe) w stanach fizjologicznych oraz w chorobach zapalnych, autoimmunologicznych i nowotworowych (habilitacja dr n. med. Izy Iwan-Ziętek, adiunkta Katedry i Zakładu Patofizjologii).

- Przebieg ciąży i porodu u kobiet ciężarnych z gestozą z oceną wydzielania prostaglandyn PGE2 oraz PG12 oraz ich metabolitów (habilitacja dr n. med. Jerzego Sarapa, adiunkta Katedry i Kliniki Położnictwa i Chorób Kobięcych).

- Stężenie kompleksów trombina – antytrombina III (TAT), poziom antytrombiny III (AT III) we krwi noworodków zagrożonych powikłaniami zakrzepowokrwotocznymi (habilitacja dr n. med. Piotra Korbała, adiunkta Katedry i Kliniki Położnictwa i Chorób Kobięcych).

- Aktywatory plazminogenu (tkankowy t-PA, urakinazowy u-PA), inhibitory aktywatora plazminogenu (PAI-1, PAI-2) i czynnik von Willebranda w chorobach tarczycy. Wpływ leczenia farmakologicznego i chirurgicznego (habilitacja dr n. med. Wandy Drewniak, pełniącej obowiązki kierownika Katedry i Zakładu Endokrynologii i Diabetologii).

- Układ antyoksydacyjny w przebiegu ciąży fizjologicznej, w różnych stanach patologii ciąży i w czasie porodu u kobiet

(habilitacja dr n. med. Urszuli Trafikowskiej, adiunkta Katedry i Zakładu Biochemii).

- Ocena hemokompatybilności (oddziaływanie z krwią) nowych polimerów poliuretanowych do pokryć materiałów medycznych (habilitacja dr n. med. Piotra Jurkowskiego, adiunkta Katedry i Zakładu Patofizjologii).

- Rola immunoglobuliny E w chorobie niedokrwiennej serca (habilitacja dr n. med. Władysława Sinkiewicza, starszego wykładowcę w Katedry i Kliniki Alergologii i Chorób Wewnętrznych).

- Suplemancja witaminami antyoksydacyjnymi dzieci z przewlekłym zapaleniem błony śluzowej i/lub dwunastnicy, u których stwierdzono niską aktywność SOD (temat własny prowadzony przez prof. G. Drewę, dr n. med. G. Mierzwę, lek. med. A. Krenską-Wiącek pod kierunkiem dr n. med. Grażyny Bały, adiunkta Katedry i Kliniki Pediatrii, Alergologii i Gastroenterologii).

- Ocena układu krążenia u chorych na cukrzycę typu I w zależności od występowania i stopnia nasilenia mikroalbuminarii (temat własny prowadzony przez lek. med. M. Sobiś-Żmudzińska, dr n. med. P. Burdyka, lek. med. M. Bronisza, mgr E. Różycką pod kierunkiem dr n. med. Agaty Bronisz, adiunkta Katedry i Zakładu

Endokrynologii i Diabetologii).

- Ocena pH przełyku u dzieci z zapaleniem błony śluzowej żołądka i/lub dwunastnicy i współistniejącym zakażeniem *Helicobacter pylori* (ocena wpływu leczenia anty-H. Pylori na pH przełyku) (temat własny prowadzony przez dr n. med. G. Bały, lek. med. I. Zielińską pod kierunkiem dr n. med. Grażyny Mierzwy, adiunkta Katedry i Kliniki Pediatrii, Alergologii i Gastroenterologii).

- Niektóre właściwości biologiczne gronkowców koagulazoujemnych (temat własny prowadzony przez dr n. med. Grażynę Janicką, adiunkta Katedry i Zakładu Mikrobiologii).

- Ocena zmian aktywności motorycznej oraz zmian wzorca snu całonocnego w przebiegu terapii u osób z wybranymi postaciami chorób afektywnych (temat własny prowadzony przez dr n. med. T. Prackiego, prof. A. Araszkiwicza, dr n. med. A. Borkowską, dr n. med. W. Dróżdża pod kierunkiem dr n. med. Darii Prackiej, adiunkta Katedry i Zakładu Fizjologii).

- Dynamiki aktywności polimerazy DNA w trakcie leczenia interferonem u dzieci z przewlekłym wirusowym zapaleniem wątroby typu B (temat własny prowadzony przez dr n. med. Ewę Sobkowiak, adiunkta Katedry i Kliniki Gastroenterologii i Chorób Dzieci).

Z życia Uczelni

Działalność naukowa Katedry i Zakładu Biochemii Klinicznej Akademii Medycznej w Bydgoszczy

Sprawozdaniem z działalności naukowej Katedry i Zakładu Biochemii Klinicznej rozpoczynamy publikacje cyklu informacji o badaniach naukowych prowadzonych w naszej Uczelni.

Ponieważ istnienie i prawidłowe funkcjonowanie każdego organizmu aerobowego w pełni jest uzależnione od tlenu obecnego w atmosferze, paradoksalnym wydaje się fakt, że tlen, a ściślej jego wolnorodnikowe formy, indukować mogą procesy prowadzące do uszkodzeń komórek. Niedostateczna kontrola wytwarzania w organizmie wolnych rodników tlenowych (WRT) (także pod wpływem czynników środowiskowych) lub defekty systemów ochronnych brane są pod uwagę jako przyczyny niektórych chorób, a nawet starzenia się. Biochemiczne implikacje związane generowaniem w organizmie rodników tlenowych odnosi się obecnie do ponad 100 schorzeń. Na liście chorób wolnorodnikowych znajdują się między innymi: nowotwory, miażdżyca, choroba Alzheimera, zaćma, uszkodzenia pourazowe bądź niedokrwienne, a ostatnio również AIDS.

Podstawowym pozostaje jednak nadal pytanie – jaką rolę w patogenezie tych

schorzeń odgrywają rodniki tlenowe?

WRT powodują uszkodzenia składników komórek i tkanek takich jak: DNA, lipidy i węglowodany. Szczególnie uszkodzenia DNA są niebezpieczne dla funkcjonowania komórek, a tym samym całego organizmu. Do uszkodzeń tej biocząsteczki zalicza się, prócz innych, uszkodzenia zasad azotowych (oksydacyjne uszkodzenia zasad azotowych DNA).

W Katedrze i Zakładzie Biochemii Klinicznej prowadzone są badania nad znaczeniem WRT głównie w rozwoju i patogenezie chorób nowotworowych. Głównie badania koncentrują się na ocenie zmian aktywności enzymów antyoksydacyjnych i uszkodzeń zasad azotowych DNA w materiale biologicznym pochodzącym od pacjentów dotkniętych chorobą nowotworową.

Dzięki zastosowaniu nowoczesnej aparatury badawczej możliwa jest identyfikacja typowych produktów,

będących wynikiem reakcji wolnych rodników tlenowych z materiałem genetycznym. W badaniach stosujemy metody: chromatografię gazową ze spektrometrią masową i selektywnym monitorowaniem jonów (GM/MS-SIM), oraz wysokociśnieniową chromatografię cieczą (HPLC).

Efekty działalności naukowej:

W latach 1989-1999 w Katedrze i Zakładzie Biochemii Klinicznej AM opublikowano:

- **prace oryginalne** opublikowane w czasopismach naukowych o zasięgu międzynarodowym z tzw. „listy filadelfijskiej” – 64 (brano pod uwagę tylko prace z afiliacją Akademii Medycznej w Bydgoszczy)

- **prace przeglądowe** – 22

- **udział w 53 Zjazdach naukowych (komunikaty)**, w tym referaty sympozjalne na zjazdach krajowych i zagranicznych – 18

- **opracowania książkowe** – 2:

1. Ryszard Oliński, Marek Jurgowiak: „Reaktywne formy tlenu – uniwersalny czynnik patogenny?” - W: „Nowe tendencje w biologii molekularnej i inżynierii genetycznej oraz medycynie”. SORUS. Poznań 1995

2. Ryszard Oliński, Tomasz H. Zastawny, Paweł Jaruga, rozdział „DNA Damage and Repair: Oxygen Radical Effects, Cellular Protection and Biological Consequence” - W: *Advances in DNA Damage and Repair*. Plenum Publishing Corporation. New York 1999

Łączny Impact Factor = 144 pkt (wg *SCI, Journal Reports 1995 rok*)

Ilość cytowań publikacji pracowników Zakładu (prace z afiliacją AM w Bydgoszczy; dane zaczerpnięte z Biblioteki AM) w latach:

1995 – 48

1996 – 66

1997 – 81

1998 – 115

I półrocze 1999 – 70.

Wykaz ważniejszych opublikowanych prac oryginalnych:

1. Oliński R., Nackerdien Z., Dizdaroglu M.: DNA-protein cross-linking between thymine and tyrosine in chromatin of g-irradiated cultured human cells. *Arch. Biochem. Biophys.* 297, 139-143, 1992.

2. Oliński R., Zastawny T.H., Budzbon J., Skokowski J., Zegarski W., Dizdaroglu M.: DNA base modifications in chromatin of human cancerous tissues. *FEBS Lett.* 309, 193-198, 1992.

3. Dizdaroglu M., Oliński R., Doroshov J.H., Akman S.A.: Modification of DNA base in chromatin of intact target human cells by activated human polymorphonuclear leukocytes. *Cancer Res.* 53, 1269-1272, 1993.

4. Jaruga P., Zastawny T.H., Skokowski J., Dizdaroglu M., Oliński R.: Oxidative DNA base modification in human lung cancer. *FEBS Lett.* 341, 59-64, 1994.

5. Oliński R., Zastawny T.H., Foksiński M., Barecki A., Dizdaroglu M.: DNA base modifications and antioxidant enzyme activities in human prostatic hyperplasia. *Free Radic. Biol. Med.* 8, 807-813, 1995.

6. Doeutsch P.W., Zastawny T.H., Martin A.M., Dizdaroglu M.: Formation of 4,6-diamino-5-formamidopyrimidine, 2,6-diamino-4-hydroxy-formamidopyrimidine and 5-hydroxy-5,6-dihydrothymine in DNA in aqueous solution upon exposure to ultraviolet radiation. *Biochemistry* 43, 737-742, 1995.

7. Cysewski P., Jeziorek D., Oliński R., Woźnicki W.: Ab initio on the structure and properties of the Hydroxyl radical modified adenine derivatives in different

tautomeric forms. *J. Phys. Chem.* 99, 9702-9708, 1995.

8. Białkowski K., Kowara R., Windorbska W., Oliński R.: 8-oxo-2'-deoxyguanosine level in lymphocytes DNA cancer patients undergoing radiotherapy. *Cancer Lett.* 99, 93-97, 1996.

9. Jaruga P., Dizdaroglu M.: Repair of products of oxidative base damage in human cells. *Nucleic Acid Res.* 24, 1389-1394, 1996.

10. Zastawny T.H., Czerwińska B., Drzewiecka B., Oliński R.: Radiation-induced oxidative DNA base damage and its repair in nuclear matrix-associated DNA and in bulk DNA in hepatic chromatin of rats upon whole body irradiation. *Free Radic. Biol. Med.* 22, 101-107, 1997.

11. Kasprzak K.S., Jaruga P., Zastawny T.H., North S.L., Riggs C., Oliński R., Dizdaroglu M.: Oxidative DNA base damage and repair in kidneys and livers of nickel (II)-treated male F344 rats. *Carcinogenesis* 18, 271-277, 1997.

12. Oliński R., Jaruga P., Foksiński M., Boakowski K., Tujakowski J.: Epirubicin-induced oxidative DNA damage and evidence for its repair in lymphocytes of cancer patient who are undergoing chemotherapy. *Mol. Pharmacol.* 52, 882-885, 1997.

13. Zastawny T.H., Kruszewski M., Oliński R.: Ionizing radiation and hydrogen peroxide induced oxidative DNA base damage in two L5178Y cell lines. *Free Radic. Biol. Med.* 24, 1250-1255, 1998.

14. Zastawny T.H., Dąbrowska M., Jaskolski T., Klimarczyk M., Kuliński L., Koszela A., Szcześniewicz M., Śliwińska M., Witłowski P., Oliński R.: Comparison of oxidative base damage in mitochondrial and nuclear DNA. *Free Radic. Biol. Med.* 24, 722-725, 1998.

15. Foksiński M., Jaruga P., Makarewicz R., Oliński R.: Oxidative DNA base damage in cancerous tissues of patient undergoing brachytherapy. *Cancer Lett.* 132, 169-173, 1998.

16. Foksiński M., Jaruga P., Skiba M., Ponikowska I., Szmurło W., Oliński R.: Evaluation of 8-oxodeoxyguanosine, typical oxidative DNA damage, in lymphocytes of ozone treated arteriosclerotic patients. *Mutat. Res.* 438, 23-27, 1999.

17. Jaruga P., Jaruga B., Olczak A., Halota W., Oliński R.: Oxidative DNA base damage in lymphocytes of HIV-infected drug users. *Free Radic. Res.* 31, 197-200, 1999.

We wrześniu 1998 roku na zaproszenie dr Larry K. Keefera – Kierownika Laboratory of Comparative Carcinogenesis, National Institute of Health,

National Cancer Institute in Frederick, Maryland, USA, profesor Ryszard Oliński wygłosił wykład na temat: „Oxidatively damaged DNA base, problems with their determination in human tissues, and relevance to cancer”.

Granty międzynarodowe:

1. II Polsko-amerykański Fundusz im. Marii Skłodowskiej-Curie, nr MZ/NIST-39-140, „Rola indukowanych wolnymi rodnikami uszkodzeń DNA w rozwoju nowotworów” – w okresie 01.07.1993-30.09.1996. *Kierownik projektu – prof. dr hab. Ryszard Oliński.*

2. II Polsko-amerykański Fundusz im. Marii Skłodowskiej-Curie, nr MZ/NIST-97-298, „Znaczenie wolnorodnikowych uszkodzeń zasad azotowych w DNA w procesach fizjologicznych i patologii komórki” w okresie 01.12.1997 – 30.11.2000. *Kierownik projektu – prof. dr hab. Ryszard Oliński.*

3. Współwykonawca grantu „European Research on Functional Effects of Antioxidants” (EURODFEDA), który został zakwalifikowany w ramach V Programu Unii Europejskiej w okresie 2000-2002. *Współwykonawca – prof. dr hab. Ryszard Oliński.*

Granty krajowe:

1. Grant KBN Nr 4 PO5A 121 08, „Badania indukowanych wolnymi rodnikami tlenu uszkodzeń DNA. I. Badania nad prokariotycznym układem modelowym naprawy w leukocytach DNA. II. Badania uszkodzeń DNA w leukocytach krwi pacjentów poddawanych radio- i chemioterapii” w okresie 02.01.1995 – 31.12.1996. *Kierownik projektu – prof. dr hab. Ryszard Oliński.*

2. Grant KBN Nr 4 PO5A 003 12, „Ozon i ozonoterapia – jako czynniki oksydacyjnych uszkodzeń DNA limfocytów. Badanie endogennego poziomu zmodyfikowanych zasad azotowych w DNA komórek prawidłowych” w okresie 02.01.1997 – 31.12.1998. *Kierownik projektu – prof. dr hab. Ryszard Oliński* (grant we współpracy z Katedrą i Zakładem Balneologii i Przemiany Materii AM w Bydgoszczy, Ciechocinek).

3. Grant KBN Nr 4 PO5D 030 17, „Toksyczne działanie reaktywnych form tlenu i jonów żelaza na materiał genetyczny komórki – udział w patogenezie miażdżycy i raka jelita grubego” w okresie 01.07.1999 – 30.06.2001. *Kierownik projektu – prof. dr hab. Ryszard Oliński* (grant we współpracy z Kliniką Chirurgii Ogólnej AM w Bydgoszczy kierowaną przez prof. dr hab. med. A. Jawienia).

4. Grant KBN Nr 6. PO4A 047 14,

„Uszkodzenia zasad azotowych oraz ich naprawa w DNA dwu linii komórkowych charakteryzujących się odwrotną krzyżową wrażliwością na działanie promieniowania jonizującego i H₂O₂” w okresie 01.03.1998 – 28.02.1999. *Kierownik projektu – dr hab. Tomasz H. Zastawny.*

5. Grant KBN Nr 4 PO5A 090 14, „Znaczenie szoku tlenowego dla ukształtowania historii naturalnej AIDS – próba jej farmakologicznej modyfikacji” w okresie 02.01.1998 – 31.12.2000. *Kierownik projektu – dr Paweł Jaruga* (grant we współpracy z Katedrą i Kliniką Chorób Zakaźnych AM w Bydgoszczy).

Ponadto profesor Ryszard Oliński jest głównym wykonawcą dwóch grantów:

1. Grant KBN Nr NN 563 11/98 (Kierownictwo grantu: II Katedra i Zakład Histologii i Embriologii Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach) „Struktura, enzymy wskaźnikowe i potencjał biotransformacyjny wątroby w warunkach jej pełnego niedotlenienia, reparacji oraz zatrucia chlorfenvifosem” w okresie 02.01.1998 – 31.12.1999.

2. Grant KBN Nr PO5A 058 16, (Kierownictwo grantu – Instytut Genetyki

Człowieka PAN w Poznaniu) „Zależność pomiędzy poziomem adduktów aromatycznych, a oksydacyjnymi modyfikacjami zasad DNA w tkance płaskonabłonkowej raka krtani” w okresie 02.01.1999 – 31.12.2000.

Ważniejsze nagrody i wyróżnienia:

- Zespołowa Nagroda Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej za cykl publikacji na temat badań struktury DNA i zmian strukturalnych indukowanych działaniem czynników karcynogennych, Warszawa 1993.

- Zespołowa Nagroda Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej za cykl prac na temat „Wpływ wolnych rodników tlenowych na rozwój procesu nowotworowego”, Warszawa 1995.

- Zespołowa Nagroda Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej za cykl prac na temat „Indukcja i naprawa oksydacyjnych uszkodzeń DNA – znaczenie biologiczne”, Warszawa 1998.

- Zespołowa Nagroda Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej za cykl prac na temat „Oksydacyjne uszkodzenia komórkowego DNA”, Warszawa 1996.

- Dr Karol Białkowski – Nagroda

Narodowego Instytutu Zdrowia (NIH) w USA za szczególne osiągnięcia w dziedzinie nauk biomedycznych, Bethesda, Maryland, USA 1998.

Prof. dr hab. Ryszard Oliński od roku 1998 jest członkiem dwóch Komisji Wydziału Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk:

1. Komisja Biologii, starzenie się komórki,
2. Komisja Biochemii Klinicznej.

Trudno obiektywnie ocenić efekty własnej działalności, dlatego w podsumowaniu chciałbym zacytować opinię Komisji Wydziału Nauk Medycznych Polskiej Akademii Nauk, która w uzasadnieniu przyznania Zespołowej Nagrody Naukowej w 1996 roku, pisze: „... wyniki badań ... Zespołu profesora Olińskiego rzucają nowe światło na molekularne mechanizmy powstawania nowotworów i w perspektywie mogą przyczynić się do opracowania molekularnych technik diagnostycznych, sygnalizujących ryzyko procesu nowotworowego ...”.

*prof. dr hab. Ryszard Oliński
Kierownik Katedry i Zakładu Biochemii
Klinicznej*

Sprawy osobowe

Ordery, odznaczenia, nagrody, stypendia, stopnie i tytuły naukowe

nadane pracownikom Akademii Medycznej im. L. Rydygiera podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego 1999/2000 oraz podczas wręczenia dyplomów absolwentom Uczelni.

Podczas uroczystej inauguracji roku akademickiego 1999/2000 w Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy, która odbyła się 4 października 1999 roku przyznano ordery, odznaczenia, nagrody oraz tytuły i stopnie naukowe następującym osobom:

ORDERY I ODZNACZENIA

1. Krzyż Oficerski Orderu Odrodzenia Polski:

- Prof. dr hab. n. med. Maria Kotschy, prof. zw. AM
- Prof. dr hab. n. med. Bronisław Zachara, prof. zw. AM

2. Krzyż Kawalerski Orderu Odrodzenia Polski:

- Dr Andrzej Drygas
- Dr hab. n. med. Waldemar Halota, prof. nadzw. AM
- Dr n. med. Maria Kaniasty
- Mgr Bogumiła Kaźnica
- Dr hab. n. med. Czesław Kłyszczko, prof. nadzw. AM
- Dr Walentyna Korpalska
- Prof. dr hab. n. med. Danuta Miścicka-Śliwka
- Prof. dr hab. Ryszard Oliński, prof. zw. AM
- Dr n. med. Renata Sujkowska
- Prof. dr hab. n. med. Mieczysław Uszyński, prof. zw. AM

Odznaczeni: prof. Maria Kotschy, prof. Bronisław Zachara, dr Andrzej Drygas, prof. Waldemar Halota i dr Maria Kaniasty

Odznaczeni: prof. Henryk Kaźmierczak, Barbara Winklarz, prof. Mariusz Wysocki, dr Marek Grabiec

3. Złoty Krzyż Zasługi:

- Dr hab. n. med. Roman Bugalski
- Dr Jolanta Domaniewska
- Prof. dr hab. n. med. Henryk Kaźmierczak
- Dr n. med. Jadwiga Korenkiewicz
- Barbara Winklarz
- Dr hab. n. med. Mariusz Wysocki, prof. nadzw. AM

4. Srebrny Krzyż Zasługi:

- Dr n. med. Marek Grabiec
- Dr n. med. Marek Krzyżanowski
- Dr n. med. Zbigniew Orzełkiewicz
- Dr hab. n. med. Danuta Rość, prof. nadzw. AM
- Dr n. med. Władysław Sinkiewicz
- Dr n. med. Grażyna Swincow
- Dr n. med. Michał Szpinda
- Mgr Maria Szymańska
- Mgr Franciszek Waleron
- Dr n. med. Anna Wankiewicz

5. Za wzorową pracę w służbie zdrowia:

- Prof. dr hab. n. med. Arkadiusz Jawień
- Teresa Łapacz
- Janina Mróz
- Dr hab. n. med. Grażyna Odrowąż-Sypniewska, prof. nadzw. AM
- Prof. dr hab. Ryszard Oliński, prof. zw. AM
- Dr n. med. Jacenty Szukalski
- Dr hab. n. med. Zbigniew Wolski, prof. nadzw. AM

NAGRODY

• Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej

1. Zespołowa za osiągnięcia naukowe i dydaktyczne dla dr hab. n. med. Małgorzaty Tafil-Klawe, Kierownika Katedry i Zakładu Fizjologii i dra n. med. Jacka Klawe, Kierownika Katedry i Zakładu Higieny i Epidemiologii – za opracowanie „Podręcznego Słownika Medycznego polsko-niemieckiego i niemiecko-polskiego”.

• Bydgoskiej Fundacji Onkologicznej

1. Za pracę doktorską dra n. med. Jarosława Redzińskiego pt. „Ocena przydatności klinicznej autofluorescencyjnej metody diagnozowania człowieka”.

2. Za cykl prac zespołowych z dziedziny onkologii pediatrycznej opublikowanych w ciągu roku przez zespół z Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy pod kierunkiem prof. zw. dr hab. n. med. Anny Balcar-Boroń.

• Stypendium Fundacji na Rzecz Nauki Polskiej dla Młodych Pracowników Nauki

1. dr n. med. Anna Barbara Szaflarska-Szczepanik
2. mgr Jakub Dominik Czarny

• Stypendium Ministra Zdrowia i Opieki Społecznej

1. Przemysław Gałązka
2. Katarzyna Głuchowska
3. Jarosław Maciaczyk
4. Sebastian Moskal
5. Agnieszka Rautman
6. Cyprian Świętaszczyk

TYTUŁY I STOPNIE NAUKOWE

• Tytuł naukowy profesora:

1. prof. dr hab. n. med. Danuta Miścicka-Śliwka
2. prof. dr hab. n. med. Heliodor Kasprzak
3. prof. dr hab. n. med. Irena Ponikowska

• Stopień doktora habilitowanego:

1. dr hab. n. med. Roman Kotzbach
2. dr hab. n. med. Barbara Książkiewicz

• stopień doktora – 46 osób, w tym w zakresie medycyny – 35 osób, w zakresie biologii medycznej – 11 osób

Pani minister Franciszka Cegielska wręcza odznaczenie prof. Zbigniewowi Wolskiemu

Pani minister Franciszka Cegielska wręcza nagrodę dr Małgorzacie Tafil-Klawe i dr Jackowi Klawe

Prezes Bydgoskiej Fundacji Onkologicznej wręcza nagrodę prof. Annie Balcar-Boroń i dr Jarosławowi Redzińskiemu

Stypendium dla młodych pracowników nauki: dr n. med. Barbary Szaflarskiej-Szczepanik i mgr Jakuba Czarnego

Stypendia ministeralne dla studentów naszej Uczelni

• **Doktorat Honoris Causa:**

1. prof. dr hab. n. med. Jean Daniel Picard (październik 1998)
2. prof. dr hab. n. med. Stefan Raszeja (kwiecień 1999)

Podczas wręczania dyplomów absolwentom Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy dnia 20.11.99. rozdano dyplomy 97 absolwentom Wydziału Lekarskiego oraz 11 absolwentom Wydziału Farmaceutycznego na kierunku „analitika medyczna”. Na Wydziale Lekarskim za dyplomy z wyróżnieniem list gratulacyjny J. M. Rektora, prof. zw. dr hab. med. Jana Domaniewskiego oraz nagrodę pieniężną i książkową otrzymali:

- lek. Marzena Anaszkiwicz
- lek. Ewa Antas
- lek. Rafał Czajkowski
- lek. Anna Jachalska
- lek. Bartłomiej Kałużny
- lek. Magdalena Kowalska
- lek. Piotr Rajewski
- lek. Małgorzata Rudzińska
- lek. Danuta Żyromska-Przelaskowska

Z kolei za działalność na rzecz Uczelni i Społeczności Akademickiej list gratulacyjny J. M. Rektora i nagrodę książkową otrzymali:

- lek. Agnieszka Świątkowska-Meder
- lek. Anna Ocicka
- lek. Sławomir Józefowicz
- lek. Ewa Antas
- lek. Monika Bomba
- lek. Marcin Koprowski
- lek. Wioletta Starzec

Na wydziale Farmaceutycznym, kierunku „analitika medyczna” list gratulacyjny J. M. Rektora Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy i nagrodę książkową za bardzo dobre wyniki w nauce podczas studiów otrzymał **mgr Daniel Gackowski**, natomiast list gratulacyjny J. M. Rektora i nagrodę książkową za działalność na rzecz Uczelni i Społeczności Akademickiej – **mgr Ewa Borkowska**.

Sprawy osobowe

Wydarzenia kadrowe na Wydziałach Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy

Dane dotyczą okresu od czerwca do października 1999 roku

Wydział Lekarski:

- 02.08.99. dr n. med. Zbigniew Orzełkiewicz przejął obowiązki kierownika Kliniki i Zakładu Kardiologii Inwazyjnej
- 02.08.99. dr n. med. Zbigniew Włodarczyk przejął obowiązki kierownika Katedry i Kliniki Transplantologii i Chirurgii Ogólnej
- 12.08.99. dr hab. n. med. Irena Ponikowska z Katedry i Kliniki Balneologii i Chorób Przemiany Materii otrzymała tytuł profesorski
- 01.10. dr hab. n. med. Mirosław Janiszewski, kierownik Katedry i Zakładu Muzykoterapii otrzymał stanowisko prof. nadzw. AM
- 01.10.99. prof. dr Milan Cabric, kierownik Katedry i Zakładu Antropologii otrzymał stanowisko prof. zw. AM
- 01.10.99. prof. dr hab. med. Roman Mazur, kierownik Katedry i Kliniki Neurologii odszedł na emeryturę, przekazując obowiązki kierownika dr hab. med. Barbarze Książkiewicz
- 02.10.99. dr n. med. Marian Skrzyncki przejął obowiązki kierownika Katedry i Kliniki Anestezjologii i Intensywnej Terapii

Wydział Farmaceutyczny:

- 01.09.99. kierownik Katedry i Zakładu Kosmetologii, dr hab. n. med. Ryszard Glinka otrzymał stanowisko prof. zw. AM
- 01.09.99. kierownik Zakładu Chemii Surowców Kosmetycznych i Zapachowych w Katedrze i Zakładzie Kosmetologii, dr hab. Józef Góra otrzymał stanowisko prof. zw. AM
- 01.09.99. obowiązki kierownika Pracowni Kosmetycznej w Katedrze i Zakładzie Kosmetologii objęła instruktorka Marzena Glinka
- 01.09.99. po przedłużeniu umowy obowiązki kierownika Katedry i Zakładu Chemii Fizycznej objął na kolejny rok akademicki dr n. med. Piotr Cysewski, adiunkt w Katedrze i Zakładzie Biochemii Klinicznej
- 09.09.99. kierownikiem Katedry i Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej została mianowana na stanowisko prof. nadzw. AM Dorota Odrowąż-Sypniewska
- 01.10.99. dr hab. Tomasz Terakowski, prof. nadzw. AM z Katedry i Zakładu Elektrofizjologii Tkanki Nabłonkowej i Skóry otrzymał mianowanie na profesora
- 17.08.99. dyrygent chóru akademickiego, Janusz Stanecki otrzymał tytuł

profesora sztuk muzycznych, a z dniem 01.10.99. otrzymał mianowanie na profesora nadzw. AM

• Chór Akademii Medycznej pod dyrekcją prof. Janusza Staneckiego zdobył dwa pierwsze miejsca na II Międzynarodowym Festiwalu Muzycznym we Włoszech, w kategoriach dużych i małych zespołów chórальных. Rywalizując z wieloma zespołami chórальnymi z Europy zyskali uznanie jury za precyzję wykonania, muzykalność, nowatorstwo interpretacyjne i wysoki poziom zgrania zespołu.

Wydział Pielęgniarski:

- 01.10.99. Kierownik Katedry i Zakładu Pedagogiki i Dydaktyki Pielęgniarskiej, dr hab. n. hum. Irena Wrońska otrzymała stanowisko prof. nadzw. AM
- 01.10.99. dr hab. n. med. Marek Orkiszewski przejął obowiązki kierownika Katedry i Zakładu Kształcenia Podyplomowego Pielęgniarek
- 01.10.99. dr n. med. Wojciech Beuth przejął obowiązki kierownika Katedry i Zakładu Pielęgniarsstwa Neurologicznego i Neurochirurgicznego.

Sprawy osobowe

Promocje doktorskie

Począwszy od czerwca 1999 roku do chwili oddania niniejszego numeru do druku Rada Wydziału Lekarskiego Akademii Medycznej im. Ludwika Rydygiera w Bydgoszczy nadała stopień naukowy doktora nauk medycznych w zakresie medycyny i biologii medycznej niżej wymienionym osobom:

1. Owczarek-Skoczyńska Marzanna z Zakładu Radiologii Wojskowego Szpitala Specjalistycznego w Białymstoku dn. 02.06.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Hydrosonografia – metoda diagnostyczna stosowana do rozpoznawania, różnicowania i śledzenia przebiegu przewlekłego wrzodziejącego zapalenia jelita grubego”; promotor: dr hab. Władysław Lasek, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Mieczysława Czerwionka-Szaflarska z AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Grażyna Cieślińska-Wilk z AM w Szczecinie.

2. Pietrysiak Aldona z Oddziału Otolaryngologicznego Wojskowego Szpitala Zespołowego w Pile dn. 02.06.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Ocena błony śluzowej nosa u kobiet w ciąży”; promotor: prof. dr hab. Stanisław Betlejewski, prof. zw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Szymański, prof. zw. AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Witold Szyfter z AM w Poznaniu.

3. Polaszewska-Muszyńska Mirosława z Centrum Diabetologii i Endokrynologii w Bydgoszczy dn. 02.06.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Odpowiedź humoralna na szczepionkę rekombinowaną engerix B u chorych na cukrzycę typu I”; promotor: dr hab. Waldemar Halota, prof. nadzw. AM; recenzenci: dr hab. Mariusz Wysocki, prof. nadzw. AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Janusz Ślusarczyk z Państwowego Zakładu Higieny w Warszawie.

4. Windorbska Wiesława z Regionalnego Centrum Onkologii w Bydgoszczy dn. 02.06.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Retrospektywna ocena leczenia raka szyjki macicy w Ośrodku Onkologicznym w Bydgoszczy w latach 1963-1994”; promotor: dr hab. Czesław Kłyszczko, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Szymański, prof. zw. AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Andrzej Hliniak z Instytutu Onkologii w Warszawie.

5. Lisiak Mariusz z Oddziału

Położniczo-Ginekologicznego Szpitala Miejskiego w Bydgoszczy dn. 02.06.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Drożdżycza pochwy u kobiet zgłaszających się w celu odbycia porodu, badania kliniczne i diagnostyka”; promotor: dr hab. Czesław Kłyszczko, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Zenon Gwieździński, prof. zw. AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Zdzisław Maciejewski ze Szpitala Wojewódzkiego w Koszalinie.

6. Trzcinińska Iwona z Katedry i Zakładu Radiologii i Diagnostyki Narządowej AM w Bydgoszczy dn. 23.06.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Ocena występowania osteoporozy na podstawie pomiarów gęstości mineralnej kości wykonanych przy pomocy ilościowej tomografii komputerowej u chorych na astmę oskrzelową leczonych glikokortykosteroidami”; promotor: dr hab. Władysław Lasek, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. zw. dr hab. Bogdan Romański, prof. dr hab. Bogdan Pawlak z AM w Poznaniu.

7. Augustyńska Beata z Katedry i Zakładu Patobiochemii i Chemii Klinicznej AM w Bydgoszczy dn. 23.06.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie biologii medycznej. Tytuł rozprawy: „Diesalowana transferyna (CDT) i wybrane białka surowicy krwi jako wskaźniki biochemiczne nadużywania alkoholu i utrzymywania abstynencji u mężczyzn uzależnionych od alkoholu”; promotor: dr hab. Lech Torliński, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Maria Kotschy, prof. zw. AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Teresa Banaś z AM we Wrocławiu.

8. Lampka Magdalena z katedry i Zakładu Patobiochemii i Chemii Klinicznej AM w Bydgoszczy dn. 23.06.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie biologii medycznej. Tytuł rozprawy: „Dyslipoproteinemia i zaburzenia gospodarki żelazowej jako markery abstynencji u osób uzależnionych od alkoholu”; promotor: dr hab. Lech Torliński, prof. nadzw. AM; recenzenci: dr hab. Grażyna Odrowąż-Sypniewska z AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Maciej Szmikowski z AM w Białymstoku.

9. Sosnowski Stanisław z Oddziału paralogii Pourazowej 10 Wojskowego Szpitala Klinicznego w Bydgoszczy dn. 23.06.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Wyniki leczenia urazów kręgosłupa szyjnego oraz zmian zwyrodnie-

niowo-wytwórczych metodą stabilizacji wewnętrznej z dostępu przedniego”; promotor: prof. dr hab. Heliodor Kasprzak; recenzenci: prof. hab. Jan Talar, prof. nadzw. AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Krystian Żołyński z WAM w Łodzi.

10. Łukowicz Małgorzata z Katedry i Kliniki Rehabilitacji AM w Bydgoszczy dn. 08.09.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Rozwój somatyczny dzieci i młodzieży Bydgoszczy w wieku od 7 do 15 lat na podstawie badań z lat 1988-1998”; promotor: dr hab. Piotr Biliński, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Władimir Bożiłow, prof. zw. AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Andrzej Malinowski z WSP w Zielonej Górze.

11. Gniłka Włodzimierz z Katedry i Zakładu Histologii i Embriologii AM w Bydgoszczy dn. 08.09.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Badania anatomiczno-biometryczne i mikroskopowe budowy aorty brzusznej w rozwoju prenatalnym człowieka”; promotor: prof. dr hab. Władimir Bożiłow, prof. zw. AM, recenzenci: prof. dr hab. Waldemar Jędrzejczyk, prof. zw. AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Andrzej Malinowski z WSP w Zielonej Górze.

12. Piekarska Agata ze Szpitala psychiatrycznego ZOZ Lipno dn. 08.09.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Wykrywalność zaburzeń psychicznych w środowisku wiejskim na podstawie badań mieszkańców gminy Wielgie w województwie kujawsko-pomorskim”; promotor: dr hab. Aleksander Araszkiewicz, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Andrzej Jakubik z Instytutu Psychologii i Neurologii w Warszawie, prof. dr hab. Jolanta Rabe-Jabłońska z AM w Łodzi.

13. Doroszevska Grażyna z Oddziału Laryngologicznego Wojskowego Szpitala im. dr Bizuela w Bydgoszczy dn. 08.09.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Hiperinsulinemia i hiperlipoproteinemia w zawrotach głowy, szumach usznych i niedosłuchu odbiorczym”; promotor: prof. dr hab. Henryk Kaźmierczak; recenzenci: dr hab. Małgorzata Tafil-Kławe, prof. nadzw. AM w Bydgoszczy, dr hab. Jacek Składzień z CMUJ w Krakowie.

14. Krzyżaniak Andrzej z Kliniki Oddziału Laryngologicznego 10 Wojskowego Szpitala Klinicznego w Bydgoszczy dn. 08.09.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł

rozprawy: „Badania kliniczne zjawiska przekazywania habituacji oczopląsu przedsiorkowego i optokinetycznego”; promotor: prof. dr hab. Henryk Kaźmierczak; recenzenci: dr hab. Małgorzata Tafil-Klawe, prof. nadzw. Amw Bydgoszczy, prof. dr hab. Piotr Zalewski z WAM w Łodzi

15. Przybył Romuła z Katedry i Kliniki Kardiologii i Chorób Wewnętrznych AM w Bydgoszczy dn. 08.09.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Ocena angiograficzna tętnic wieńcowych u chorych z przebyłym zawałem mięśnia sercowego bez załamka Q”; promotor: prof. dr hab. Edmund Nartowicz, prof. zw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Grażyna Świątecka z AM w Gdańsku, dr hab. Janusz Drzewiecki ze ŚAM w Krakowie.

16. Michalski Arakadiusz z Katedry i Zakładu Patofizjologii AM w Bydgoszczy dn. 08.09.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Proces hemostazy u chorych leczonych z powodu zawału mięśnia sercowego”; promotor: prof. dr hab. Maria Kotschy, prof. zw. AM.; recenzenci: dr hab. Maciej Świątkowski, prof. nadzw. AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Eugenia Częstochowska z AM w Gdańsku.

17. Sokołowska Ewa z Katedry Kultury Fizycznej WSP w Bydgoszczy dn. 08.09.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie biologii medycznej. Tytuł rozprawy: „Ocena wpływu czynników biologicznych i środowiskowo-społecznych na sprawność fizyczną dzieci i młodzieży”; promotor: dr hab. Jan Talar, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Władimir Bożiłow, prof. zw. AM w Byd-

goszczy, prof. dr hab. Andrzej Malinowski z WSP w Zielonej Górze.

18. Kaźmierski Jarosław z Zakładu Pracy Chronionej „DANPER” s.c. Warszawa dn. 08.09.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie biologii medycznej. Tytuł rozprawy: „Wpływ przebiegu rehabilitacji na sprawność fizyczną oraz aktywność zawodową i społeczną chorych z uszkodzeniami rdzenia kręgowego w odcinku piersiowo-lędźwiowym”; promotor: dr hab. Jan Talar, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Heliodor Kasprzak z AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Mirosław Janiszewski z CMKP w Warszawie.

19. Napierała Aleksander z Oddziału Dziecięcego ZOZ w Wyrzysku dn. 29.09.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Moczenie nocne u dzieci w wieku szkolnym (7-15 lat) uczących się w szkołach podstawowych miasta i gminy Wyrzysk”; promotor: dr hab. Olgierd Sarrazin, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. zw. dr hab. Anna Balcar-Boroń z AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Tomasz Lenkiewicz z Instytutu Matki i Dziecka w Warszawie.

20. Suppan Karol z Katedry i Kliniki Gastroenterologii i Chorób Wewnętrznych Am w Bydgoszczy dn. 29.09.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Analiza wybranych wykładników ogólnoustrojowych równowagi antyoksydacyjnej u pacjentów z chorobą wrzodową żołądka i dwunastnicy zakażonych *Helicobacter pylori*”; promotor: dr hab. Maciej Świątkowski, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Jan Dzieniszewski z Sam-

Publ. ZOZ w Warszawie, dr hab. Gerard Drewa, prof. nadzw. AM w Bydgoszczy.

21. Senterkiewicz Lilla z Katedry i Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej AM w Bydgoszczy dn. 27.10.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Oznaczenia aktywności erytopoetyny jako wskaźnika stanu płodu obciążonego konfliktem serologicznym”; promotor: dr hab. Hanna Poznańska-Linde, prof. nadzw. AM; recenzenci: prof. dr hab. Wiesław Szymański, prof. zw. AM, prof. nadzw. dr hab. Janina Wójcicka-Jagodzińska z AM w Warszawie.

22. Chrobot Agnieszka z Katedry i Kliniki Pediatrii, Alergologii i Gastroenterologii AM w Bydgoszczy dn. 27.10.99. uzyskała stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Ocena stężenia dialdehydu malonowego oraz aktywności dysmutazy ponadtlenkowej, katalazy i peroksydazy glutaminowej u dzieci z przewlekłym wirusowym zapaleniem wątroby”; promotor: prof. dr hab. Mieczysława Czerwionka-Szaflarska; recenzenci: prof. zw. dr hab. Anna Balcar-Boroń z AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Wojciech Służewski z AM w Poznaniu.

23. Gałaj Andrzej z Katedry i Zakładu Farmakologii i Terapii AM w Bydgoszczy dn. 27.10.99. uzyskał stopień naukowy dr n. med. w zakresie medycyny. Tytuł rozprawy: „Problemy palenia papierosów i picia alkoholu wśród uczniów wybranych szkół Bydgoszczy”; promotor: prof. zw. dr hab. Anna Balcar-Boroń; recenzenci: prof. dr hab. Mieczysława Czerwionka-Szaflarska z AM w Bydgoszczy, prof. dr hab. Zuzanna Morawska z AM we Wrocławiu.

Konferencje, sympozja, zjazdy naukowe

59-ty Zjazd Towarzystwa Chirurgów Polskich w Bydgoszczy

W dniach 22-25 września w Bydgoszczy odbył się ostatni w tym stuleciu Zjazd TChP. Piękna tradycja spotkań chirurgicznych datuje się do roku 1889, kiedy w Krakowie odbył się pod przewodnictwem Ludwika Rydygiera pierwszy zjazd. Odtąd co roku, a później co dwa lata z przerwą na mroczne okresy wojen i stanu wojennego, odbywały się spotkania luminarzy i szarych przedstawicieli zawodu zwanego chirurgią. Każdemu spotkaniu towarzyszyła i mniemam, że towarzyszyć będzie następnym ta sama myśl, aby podzielić się z kolegami tym, co sami uważamy za najlepsze. Tak też było i w Bydgoszczy.

Nasze miasto jako gospodarza zjazdu wybrano w Szczecinie w roku 1995. Na walnym zgromadzeniu TChP, Pana Profesora Zygmunta Mackiewicza wybrano

prezesem-elektem, co było równoznaczne z organizacją zjazdu w 1999 roku. Przygotowania rzeczywiście trwały prawie cztery lata, choć najgorętsze było ostatnie pół roku. Komitet Naukowy stanowiło kilkudziesięciu najwybitniejszych znawców tematu. Spośród tego grona, przed zjazdem odszedł na zawsze prof. Wojciech Gontarz, wielki człowiek i chirurg. Komitet Organizacyjny utworzyli pracownicy Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej i Naczyń pod kierownictwem Pana Profesora Mackiewicza, którego zastępował dr hab. n. med. Stanisław Dąbrowiecki. Rolę Gospodarza Zjazdu powierzono dr n. med. Lechowi Zamrowskiemu. Patronat honorowy objęli między innymi: Premier RP, Minister Zdrowia i Opieki Społecznej, J.M. Rektor ATR, Wojewoda Kujawsko-Pomorski,

Metropolita Gnieźnieński i inne ważne w regionie osobistości.

Po rozesłaniu pierwszego komunikatu, zorientowaliśmy się, że będziemy gościć około 2 tysiące osób. Stanowiło to nie lada wyzwanie. Jako miejsce obrad wybrano zespół budynków Akademii Techniczno-Rolniczej w Fordonie. Rektor tej uczelni, prof. Janusz Sempruch wyraził zgodę na odbycie tam obrad. Za taką lokalizacją przemawiała możliwość odbycia wszystkich sesji oraz wystawy firm farmaceutycznych w jednym miejscu. Bydgoszcz nie posiada, niestety, odpowiedniej hali kongresowej. Minusem lokalizacji w Fordonie była odległość od centrum i hoteli, lecz transport działał dość sprawnie.

Od stycznia tego roku zaczęły napływać streszczenia prac naukowych.

Wiodącymi tematami zjazdu były: nowotwory i ich skojarzone leczenie, obrażenia wielonarządowe, przewlekła niewydolność żylna, dostęp naczyniowy do dializ, zakażenia chirurgiczne, chirurgia przepuklin, chirurgia naczyń (w tym endowaskularna) i kardiochirurgia, chirurgia laparoskopowa oraz varia. Recenzenci z Komitetu Naukowego po anonimowej ocenie zakwalifikowali do wygłoszenia lub przedstawienia w formie plakatu około 700 doniesień. Streszczenia prac każdy uczestnik otrzymał wraz z materiałami zjazdowymi, a pełne prace wydano w czterotomowych „Wybranych Zagadnieniach z Chirurgii”.

Każda sesja miała wśród prelegentów gości zagranicznych. Nie będzie przesadą stwierdzenie, że do Bydgoszczy zjechali najwybitniejsi przedstawiciele chirurgii z Europy, Ameryki i Azji. Nie sposób wymienić kilkudziesięciu nazwisk. Chirurgię przepuklin reprezentowali profesorowie: Stoppa z Francji, Degani z Kanady, Amid z USA, Schumpelick, Goretzki i Lepsien z Niemiec. Gościliśmy Prezesa Europejskiego Stowarzyszenia Dostępu Naczyniowego, prof. Bourquelota z Paryża i jego zastępcę, prof. Tordoirą z Holandii. Prof. Toni Hau z Niemiec przewodniczył obradom sesji zakażeń. W sesji dotyczącej niewydolności żylniej

wzięli udział twórcy metody transplantacji zastawek, panowie Sottuiraj, Kistner i Raju z USA. Wrażenia gości z Polski były bardzo pozytywne. Ci, którzy odwiedzali nasz kraj kilka lat temu, zauważali wielkie zmiany na lepsze.

O godzinie siedemnastej 22 września w sali Filharmonii Pomorskiej Prezes Towarzystwa Chirurgów Polskich, prof. Zygmunt Mackiewicz dokonał uroczystego otwarcia zjazdu. Swoją wykład poświęcił wspaniałej historii bydgoskiej chirurgii. Oddaliśmy hołd naszym poprzednikom i nauczycielom. Prof. Wajda w wykładzie im. Ludwika Rydygiera nakreślił historię i terażniejszość chirurgii endokrynologicznej. Na zakończenie uroczystości otwarcia orkiestra pod batutą Krzesimira Dębskiego wykonała utwory z gatunku muzyki filmowej.

Obrady zjazdu trwały trzy dni. Były niezwykle ciekawe, a niekiedy burzliwe. Do nowości należała transmisja dwóch zabiegów przepuklin. Były to: operacja sposobem Lichensteina, przeprowadzona przez prof. Amida oraz operacja metodą Shouldice’a wykonana przez prof. Deganiego. Około 300 chirurgów miało możliwość oglądania na żywo zabiegów i zadawania pytań operatorom. Planowane jest wydanie kaset wideo z nagraniami operacji.

Na walnym zgromadzeniu TChP wybrano nowe władze. Następny zjazd odbędzie się za dwa lata w Warszawie, a za cztery w Gdańsku.

Obradom towarzyszyła również część „artystyczna”. W dniu otwarcia odbył się piknik na „Wyspie Młyńskiej” z udziałem między innymi zespołu „Żuki”. W drugim dniu zjazdu na terenach przed budynkami ATR-u odbyła się następna impreza plenerowa z pokazem ogni sztucznych. Na estradzie pojawił się Rudi Schubert opowiadający dowcipy o chirurgach. W przedostatnim dniu zjazdu w salach hoteli „Pod Orłem” i „City” odbył się bankiet. W kolejce po piwo słychać było: „W nowotworach to jednak ...” lub „No wie pan, drenaż okolicy trzustki pod USG ...”. Nauka przepłatała się z kawałami, których cytować, ze względu na dobre obyczaje, nie będę.

W sobotę po południu budynek przy ulicy Kaliskiego zaczął pustoszeć. Chirurgi wracali do domu. Zjazd przeszedł do historii. Jeżeli choć jeden chirurg dowiedział się czegoś nowego i zastosuje to z pożytkiem u swoich chorych, to wielomiesięczny trud organizacji opłacił się.

*dr med. Wojciech Szczęsny
Adiunkt Katedry i Kliniki Chirurgii Ogólnej
i Naczyń AM w Bydgoszczy*

Konferencje, sympozja, zjazdy naukowe

Konferencja Naukowa „Lekoodporność drobnoustrojów – współczesne zagrożenie.”

W dniach 2-4 września 1999 roku została zorganizowana w Bydgoszczy Konferencja Naukowa „Lekoodporność drobnoustrojów – współczesne zagrożenie”. Organizatorem Konferencji był Zarząd Główny Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych przy współudziale Katedry i Kliniki Chorób Zakaźnych AM w Bydgoszczy.

W skład Komitetu Honorowego Konferencji weszli: Rektor Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy - prof. zw. dr hab. n. med. Jan Domaniewski, Rektor Wojskowej Akademii Medycznej im. gen. Dyw. B. Szareckiego w Łodzi – prof. zw. dr hab. n. med. Jan Chojnacki, Główny Inspektor Sanitarny Podsekretarz Stanu – dr n. med. Irena Głowaczewska, Dyrektor Krajowego Biura Koordynacyjnego ds. Zapobiegania AIDS – dr n. med. Małgorzata Czerniawska-Ankiersztejn. Komitetowi Naukowemu przewodniczył prof. dr hab. n. med. Janusz Jeljaszkiewicz, który wygłosił referat inauguracyjny pt. „Nowe i ponownie pojawiające się zakażenia: zagrożenie przyszłości”.

Do udziału w Konferencji zostali zaproszeni wybitni przedstawiciele nauk medycznych z kraju i zagranicy. Referaty naukowe wygłosili m.in. John O’Grady, prof. Wiesław Magdzik, prof. Anna Boroń-Kaczmarska, prof. Waldemar Halota, prof. Jacek Juszczyk, prof. Danuta Prokopowicz, prof. Sławomir Majewski, dr Andrzej Horban. Konferencję otworzył prof. Waldemar Halota, przewodniczący Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Epidemiologów i Lekarzy Chorób Zakaźnych.

Ponad 270 uczestników, lekarzy różnych specjalności medycznych miało możliwość wymiany poglądów i doświadczeń na temat lekoodporności, która niweczy zbyt często skuteczności terapii, przesądając niekiedy o ludzkim życiu. Wiele miejsca poświęcono problemowi przewlekłego zapalenia wątroby typu C i ograniczonej skuteczności aktualnie stosowanego leczenia.

Wśród tematów często poruszanych w trakcie kolejnych sesji znalazła się terapia HIV/AIDS. Referaty dotyczyły zarówno racjonalnego leczenia antyretro-

wirusowego, jak i problemów lekoodporności drobnoustrojów oportunistycznych. Ważną częścią konferencji stanowiła sesja plakatowa, w której przedstawiono najnowsze badania i doświadczenia różnych ośrodków naukowych związane z trudnym problemem, jakim jest lekoodporność drobnoustrojów. Najwyżej oceniono pracę Pani dr n. med. Danuty Kurylak i wystąpienie z Katedry i Kliniki Pediatrii, Hematologii i Onkologii Akademii Medycznej w Bydgoszczy zatytułowane „Flora bakteryjna w zakażeniach u dzieci w pierwszych dwóch latach życia hospitalizowanych w okresie od 1995 do 1998 roku”. Nagrody wyróżnionym autorom plakatów wręczył prof. Janusz Ślusarczyk. Podsumowania konferencji dokonała prof. Janusz Jeljaszkiewicz. Materiały z sesji plenarnej zostaną wydane w formie monografii.

*dr n. med. Ewa Topczewska-Staubach
Klinika i Katedra Chorób Zakaźnych
AM w Bydgoszczy*

Konferencje, sympozja, zjazdy naukowe

Wizyta urologów z Kanady w naszej Uczelni

Od 5 do 10 października 1999 roku przebywali w Polsce i w Bydgoszczy urodzcy z Kanady. Wizyta ta była możliwa dzięki oficjalnej umowie o wymianie i współpracy naukowej podpisanej przez Rektorów Akademii Medycznej w Bydgoszczy i Uniwersytetu Dalhausie w Halifaxie oraz Kierowników Klinik Urologii obu Uczelni.

Do Polski przyjechali: prof. Richard Norman, kierownik Kliniki Urologii Wydziału Lekarskiego Uniwersytetu Dalhausie oraz Jego Współpracownicy – prof. Jerzy Gajewski oraz Philip Belitsky, były Prezes Kanadyjskiego Towarzystwa Urologicznego. Goście z Kanady zwiedzili Państwowy Szpital Kliniczny, zapoznali się z działalnością Kliniki Urologii.

W drugim dniu swojego pobytu urodzcy kanadyjscy uczestniczyli w Spotkaniu Klinicznym lekarzy Klinik: Urologii, Nefrologii, Chorób Wewnętrznych oraz nowopowstałej Kliniki Transplantologii. Na spotkaniu tym prof. Belitsky wygłosił referat pt. „Transplantacja nerek w Kanadzie”, który był podstawą do interesującej dyskusji nad problemami przeszczepów nerek w Polsce, zwłaszcza w kontekście planowanych pierwszych transplantacji w naszym szpitalu.

Ósmego października goście kanadyjscy uczestniczyli w Sympozjum Urologii Onkologicznej, którego tematem było „Paliatywne, inwazyjne i nieinwazyjne leczenie raka stercza i pęcherza moczowego”.

Uczestników Sympozjum powitał J. M. Rektor Akademii Medycznej w Bydgoszczy, prof. Jan Domaniewski, a otworzył

ze strony polskiej prof. Zbigniew Wolski, ze strony kanadyjskiej prof. Jerzy Gajewski. Językami obrad Sympozjum był angielski i polski. Urodzcy z Kanady wygłosili następujące referaty: prof. Belitsky „Palliative radiotherapy”, prof. Gajewski „Palliative pharmacological treatment”, prof. Norman „Palliative surgical treatment”.

W V Sympozjum Urologii Onkologicznej uczestniczyło ponad 200 urologów i onkologów z całej Polski oraz 4 urologów z Białorusi i Ukrainy. Stronę polską jako wykładowcy reprezentowało 8 profesorów, Kierowników Klinik, w tym Prezes Polskiego Towarzystwa Urologicznego, Kierownik Kliniki Urologii Akademii Medycznej w Warszawie, prof. A. Borkowski oraz Prezes Elekt PTU, Konsultant Krajowy z Urologii, Kierownik Kliniki CMPK, prof. A. Borówka.

Interesującym podsumowaniem Sympozjum i I Spotkania Urologów Kanady i Polski była panelowa dyskusja, w której rozważano różne możliwości postępowania leczniczego stosowane w obu krajach, na podstawie przedstawionych chorych z zaawansowanymi rakami stercza i pęcherza moczowego.

Urodzcy z Kanady, którzy przybyli do Polski wraz z żonami, poza programem

Od lewej stoją: prof. J. Gajewski, prof. R. Norman, prof. Z. Wolski, prof. P. Belitsky

naukowym mieli również okazję poznać Polskę, wizytując Warszawę, Gdańsk, zwiedzając Bydgoszcz, Toruń, Malbork oraz uczestnicząc w licznych spotkaniach towarzyskich.

Wizyta urologów z Kanady była nie tylko wypełnieniem warunków umowy o wymianie naukowej, ale również okazją do uzyskania ważnych informacji, w trakcie osobistych kontaktów, o systemie nauczania przed i podyplomowego, działalności systemu ubezpieczeń zdrowotnych, organizacji leczenia urologicznego i transplantacji w Kanadzie.

Owoce wizyty oraz miernikiem korzyści dla naszej młodej Uczelni jest przedłużenie oficjalnej umowy o wymianie naukowej na następne lata oraz zapowiedź pobytu w Klinice Urologii rezydentów z Kanady.

prof. AM dr hab. n. med. Zbigniew Wolski
Kierownik Katedry i Kliniki Urologii
Akademii Medycznej w Bydgoszczy

Konferencje, sympozja, zjazdy naukowe

Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej: „Wynik badania laboratoryjnego – uwarunkowania technologiczne, wartość informacyjna”

W dniach 9-11 września 1999 roku odbyła się w Bydgoszczy Konferencja Naukowo-Szkoleniowa Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej: „Wynik badania laboratoryjnego – uwarunkowania technologiczne, wartość informacyjna”.

Organizatorem Konferencji był Oddział Bydgoski Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej oraz Katedra i Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej Akademii Medycznej w Bydgoszczy, a przewodniczącą Komitetu Organizacyjnego dr hab. n. med. Grażyna Odrowąż-Sypniewska. Przewodniczącym Komitetu Naukowego

był prof. dr Anzelm Hoppe, a Honorowy Patronat nad Konferencją objął J.M. Rektor Akademii Medycznej w Bydgoszczy, prof. dr n. med. Jan Domaniewski. W skład Komitetu Organizacyjnego Konferencji weszli: sekretarz Komitetu, dr n. med. Andrzej Marszałek z Zakładu Analityki Lekarskiej Wojskowego Szpitala Klinicznego w Bydgoszczy, oraz jako członkowie: dr n. med. Sławomir Manysiak, dr Lilla Senterewicz, dr n. med. Ewa Jendryczka-Maćkiewicz, dr n. med. Grażyna Dymek, Alicja Tyka oraz Monika Mitek, wszyscy z Katedry i Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej Akademii Medycznej w Bydgoszczy.

Program Konferencji obejmował Sesje naukowe, warsztaty firm, wystawę sprzętu laboratoryjnego i odczynników diagnostycznych oraz imprezę plenerową.

Program naukowy Konferencji obejmował 6 sesji naukowych, w ramach których wygłoszono 16 referatów i 6 doniesień oraz dyskusję panelową z udziałem m.in. Konsultanta Krajowego do spraw Diagnostyki Laboratoryjnej, Pani prof. dr hab. Dagny Bobilewicz, przedstawiciela Ministerstwa Zdrowia i Opieki Społecznej, pani mgr H. Strzyżewskiej oraz Prezesa Klubu Producentów i Dystrybutorów Diagnostyki Laboratoryjnej, pana Marka Hendzla.

Tematyka Sesji naukowych była zróżnicowana i poświęcona następującym zagadnieniom: nowym technikom w diagnostyce laboratoryjnej, metodom oceny przydatności klinicznej badań laboratoryjnych, diagnostyce laboratoryjnej chorób nerek i ich skutków metabolicznych, diagnostyce laboratoryjnej przemiany wapniowej i chorób kości, zakresowi i standaryzacji przekazywania informacji diagnostycznej oraz markerom uszkodzenia mięśnia sercowego.

Wśród znakomych gości, którzy wzięli aktywny udział w Konferencji należy wymienić: Przewodniczącego PTDL – prof. dr hab. Marka Paradowskiego z Łodzi oraz profesorów: Dagnę Bobilewicz i Dariusza Sitkiewicza z Warszawy, Jacka Witkowskiego, Tadeusza Pawełczyka, Jerzego Rogulskiego, Andrzeja Szutowicza (konsultanta regionalnego województwa kujawsko-pomorskiego ds. Diagnostyki Laboratoryjnej), Anzelma Hoppe z Gdańska, Jana Prokopowicza i Macieja Smitkowskiego z Białegostoku, Zygmunta Kopczyńskiego i Lecha Torlińskiego z Poznania, Jerzego

Naskalskiego i Jana Kulpę z Krakowa, Jacka Maniutusa z Bydgoszczy.

W czasie trwania Konferencji odbyło się również 7 warsztatów naukowych zorganizowanych przez firmy diagnostyczne, w których wzięli udział zaproszeni przez firmy wykładowcy. Jednym z najbardziej interesujących był warsztat pt. „Najnowsze tendencje w dziedzinie hematologii. Transplantacje szpiku kostnego w Polsce i świecie” z udziałem profesora Jerzego Hołowieckiego ze Śląskiej Akademii Medycznej w Katowicach.

Katedra i Zakład Diagnostyki Laboratoryjnej przedstawiła w Sesjach naukowych dwa referaty, których autorami byli: dr E. Jendryczka, dr S. Manysiak, dr L. Senterkiewicz, dr hab. G. Sypniewska, a ponadto dwie asystentki Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej Szpitala Klinicznego, dr G. Dymek oraz mgr H. Bruska wygłosiły referaty w ramach sesji warsztatowych.

W wystawie sprzętu i odczynników diagnostycznych uczestniczyły 52 firmy, głównie przedstawiciele polscy firm zagranicznych oraz polscy producenci i dystrybutorzy.

W Konferencji wzięło udział ponad 440 uczestników ze wszystkich zakątków Polski oraz ponad 150 przedstawicieli firm. Wszyscy uczestnicy otrzymali oprócz materiałów Konferencji, także certyfikaty uczestnictwa, a wielu członków PTDL, w tym asystenci i Kierownik Katedry i Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej otrzymali w pierwszym dniu Konferencji z rąk Prezesa Towarzystwa Świadczenia Członkostwa IFCC, Międzynarodowej Federacji Chemii Klinicznej i Medycyny Laboratoryjnej.

W dniu 22 października tego roku w Warszawie, podczas posiedzenia Zarządu Głównego Polskiego Towarzystwa Diagnostyki Laboratoryjnej Komitet Organizacyjny w osobie Przewodniczącej, jak też Komitet Naukowy zostały wyróżnione Honorowymi Dyplomami za organizację Konferencji przez Prezesa PTDL, prof. Marka Paradowskiego.

*dr hab. n. med. Grażyna Odrowąż-Sypniewska, prof. nadzw. AM
Kierownik Katedry i Zakładu Diagnostyki Laboratoryjnej AM w Bydgoszczy*

Konferencje, sympozja, zjazdy naukowe

Letnia Szkoła Nefrologii

W dniach 16-18 lipca dzięki uprzejmości firmy ROCHE – naszego sponsora, któremu po raz kolejny składamy serdeczne podziękowania, wzięliśmy udział w Nephrology Summer School. Letnia Szkoła Nefrologii została zorganizowana w Krakowie z inicjatywy pana Profesora W. Sułowicza z katedry i Kliniki Nefrologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie. Nasza Klinika reprezentowana była przez Pana Profesora Jacka Maniutusa, Doktora Rafała Donderskiego, Marka Kretowicza i Adama Plewę. Ogółem wzięło w niej udział ponad stu lekarzy z kilku krajów. Najliczniej reprezentowana była Polska i Litwa, ale przyjechali również lekarze z Czech, Słowacji i innych krajów Europy Wschodniej, a nawet z dalekiej Japonii. Tak liczne uczestnictwo gości z zagranicy umożliwiał język wykładowy angielski.

Podczas trzech dni zajęć wygłoszone zostały 23 wykłady przez znanych specjalistów w dziedzinie nefrologii z całego świata (Niemiec, Holandii, Belgii, USA, Wielkiej Brytanii, Hiszpanii, Włoch, Austrii, Danii) i odbyły się trzy sesje warsztatowe. Spośród polskich nefrologów wykłady wygłosili profesorowie: F. Kokot, B. Rutkowski, M. Myśliwiec oraz W. Sułowicz. Poziom merytoryczny całego przedsię-

wzięcia oceniamy bardzo wysoko. W stosunkowo krótkim czasie mogliśmy zapoznać się z najnowszymi osiągnięciami i kierunkami rozwoju światowej nefrologii. Ponadto każdemu wykładowi towarzyszyły często bardzo burzliwe i przenoszące się potem do kulaarów dyskusje.

Podczas pierwszego dnia zajęć mieliśmy także okazję zwiedzić całkowicie zmodernizowaną stację dializ przy katedrze i Klinice Nefrologii Collegium Medicum Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie, która swoją nowoczesnością z pewnością sprosta wymaganiom XXI wieku.

Dodatkową atrakcją były spotkania integracyjne, z których największe wrażenie wywarła na nas uroczysta kolacja połączona ze zwiedzaniem Kopalni Soli w Wieliczce. Grono szacownych profesorów, w tym również Pan Profesor Edmund Nartowicz, uhonorowane zostało okolicznościowymi dyplomami Kopalni Soli w Wieliczce.

Czas spędzony w Krakowie minął bardzo szybko, ale w przyszłym roku organizatorzy pragną powtórzyć całe przedsięwzięcie. Gorąco polecamy Nephrology Summer School wszystkim zainteresowanym.

*dr Rafał Donderski
Marek Kretowicz
Adam Plewa*

Poznański Kongres Studentów Medycyny

W dniach 25-26 kwietnia 1999 roku odbył się Poznański Kongres Studentów Medycyny zorganizowany przez STN AM w Poznaniu. Aktywny udział wzięło w nim dwóch członków Studenckiego Koła Naukowego Andrologii przy Zakładzie Andrologii Klinicznej AM w Bydgoszczy: Przemysław Gałązka i Maciej Socha. Przedstawili oni pracę pt. „Znajomość zagadnień i stosunek wobec profilaktyki chorób męskiego układu płciowego w świetle badań ankietowych”. Prezentacja spotkała się z żywym zainteresowaniem jury i lokalnych mediów. Wzmianka o tym wydarzeniu pojawiła się w Radiu Merkury, a w lokalnej telewizji nadano wywiad z jednym z autorów.

*dr hab. n. med. Grzegorz Szymczyński
Kierownik Katedry i Zakładu Andrologii Klinicznej AM w Bydgoszczy*

Nowości wydawnicze

Z okazji 15-lecia Akademii Medycznej im. L. Rydygiera w Bydgoszczy w Bibliotece Głównej został przygotowany i wydany „Katalog rozpraw doktorskich i habilitacyjnych 1987-1998” pod red. naukową dra Eugeniusza Janowicza, opracowany przez mgr Ewę Dominas i dra Eugeniusza Janowicza. Katalog dokumentuje rozwój kadry naukowej i tematykę prac badawczych naszej uczelni.

Jubileusze

Prof. AM dr hab. n. med. Roman Wankiewicz (w 80-tą rocznicę urodzin)

Jest wśród nas od r. 1982 i służy uczelni, jej pracownikom i studentom swoją rozległą wiedzą, zadziwia kondycją umysłową i fizyczną, budzi szacunek życzliwością i kulturą w stosunkach z innymi. Sylwetka takiego człowieka jak prof. Roman Wankiewicz nie może ująć naszej uwadze.

Urodził się 29.08.1919 r. w Bydgoszczy. Ojcem był Jerzy, absolwent Akademii i Sztuk Pięknych w Rzymie, matką Katarzyna z d. Kwiatkowska. W roku 1923 ojca służbowo przeniesiono do Państwowej Szkoły Sztuki Zdobniczej w Poznaniu i dlatego tam Roman Wankiewicz ukończył szkołę podstawową, Gimnazjum Św. Marii Magdaleny (matura 10.05.1937), rozpoczął i kontynuował przez dwa lata, aż do wybuchu wojny, studia na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego.

We wrześniu 1939 r. uczestniczył w bitwie nad Bzurą i Puszczy Kampinowskiej, gdzie pełnił obowiązek lekarza I batalionu 145 p.p. rez. pod Modlinem, 21.09.1939 r. dostał się do niewoli, przeniesiony następnie do Obozu Jeńców w Boryszewie k. Sochaczewa. W październiku 1939 r. wrócił z obozu do Poznania skąd z całą rodziną w grudniu tego roku został wysiedlony do Sokołowa Podlaskiego.

W połowie grudnia 1939 r. udał się do Warszawy, gdzie przy pomocy prof. Kurkiewicza został skierowany na III rok tajnych studiów lekarskich UW prowadzonych na oddziale prof. Filińskiego w Szpitalu Św. Ducha. Niestety z powodu aresztowań w tym szpitalu wiosną 1940 r. musiał uciekać. Znalazł się ponownie w Sokołowie Podlaskim, gdzie w kwietniu 1940 r. został zaprzysiężony jako żołnierz ZWZ, a później AK w 22 pułku piechoty AK II batalionu jako podchorąży ps. „Tur”. Z polecenia dowódcy kompanii rozpoczął pracę na Kolei Wschodniej, uczestnicząc jednocześnie w wywiadzie kolejowym i służbie sanitarnej. W marcu 1944 r. wraz z rodzicami przeniósł się do Sochaczewa, gdzie na zlecenie władz AK dalej pracował na kolei.

Podczas Powstania Warszawskiego zabezpieczał sanitarnie natarcie na lotnisko „Bielany”, a następnie prowadził rozpoznanie lotnisk niemieckich na północ od stacji Szymanów oraz moździerzy 60 cm na stacji kolejowej Płochocin.

W pierwszej połowie września 1944 r. dostał się do niewoli niemieckiej i został przeniesiony do karnego obozu odgruzowującego stacje kolejowe w Berlinie. Po zdobyciu Berlina przez Armię Czerwoną, rozbrojeniu „Volksturmu” i po poddaniu się kilku kontrolom, w tym NKWD, 3 maja 1945 r. powrócił do Poznania i podjął przerwane studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego.

W grudniu 1946 r. uzyskał absolutorium, a wiosną 1948 r. dyplom lekarza. Staż lekarski odbywał w Szpitalu Miejskim w Poznaniu na oddziale chirurgicznym pod kierunkiem prof. Kazimierza Nowakowskiego, gdzie adiunktem był dr Jan Moll, późniejszy profesor, słynny z pierwszego w Polsce przeszczepu serca (styczeń 1969 r.). W latach 1946-48 współpracował z prof. Adamem Wrzoskiem i przygotowywał się do napisania pracy doktorskiej.

Uzyskał „veniam legendi” w Państwowej Wyższej Szkole Sztuk Plastycznych w Poznaniu, gdzie w latach 1947-1950 prowadził wykłady z anatomii plastycznej oraz opracował i wydał (1948 r.) 80 stronicowy skrypt dla studentów z tego przedmiotu.

W czerwcu 1948 r. zawarł związek małżeński z Marią Kobus, z którego to związku urodził się syn Jerzy Krzysztof (1950 r.) oraz córka Anna Danuta (1952 r.) – obecnie dr n. medycznych.

Staż lekarski zakończył w Szpitalu im. Św. Józefa w Lesznie, gdzie następnie pracował na stanowisku st. asystenta oddziału chirurgicznego do lutego 1950 r., kiedy to został powołany jako ppor. rezerwy na ćwiczenia wojskowe. W czerwcu 1950 r., wbrew swej woli, rozkazem marszałka K. Rokosowskiego, został wcielony do zawodowej służby wojskowej i awansował na stopień porucznika.

W latach 1950-1979 pracował jako lekarz wojskowy w różnych garnizonach, kończąc tę służbę jako Szef Lecznictwa POW w Bydgoszczy w stopniu pułkownika.

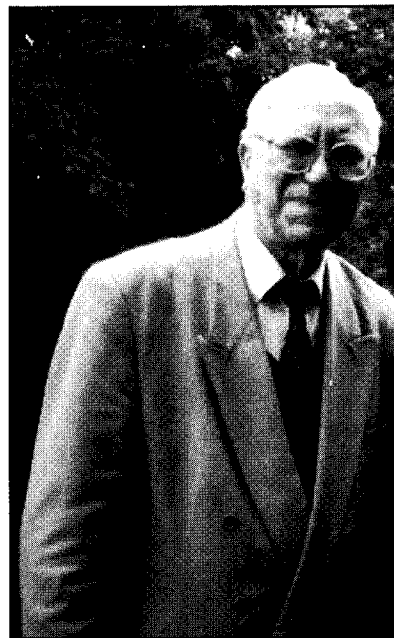
W 1972 r. w Wojskowej Akademii Medycznej uzyskał stopień dra n. medycznych za pracę pt. „Służba zdrowia Wojska Polskiego w bitwie nad Bzurą” (wyd. 1973 r.). Władze wojskowe nie wyraziły zgody na habilitację.

Po odejściu z wojska w latach 1982-1985 wykładał etykę i deontologię lekarską dla studentów VI roku w filii gdańskiej AM w Bydgoszczy w ramach umowy zlecenia, a od 1.12.1985 r. na 1/2 etatu w Akademii Medycznej w Bydgoszczy jako adiunkt, docent (od 1989 r.) i prof. nadzw. (od 1996 r.) oraz kierownik Zakładu Etyki i Deontologii.

Habilitował się w roku 1989 w AM w Gdańsku na podstawie rozprawy pt. „Ocena pracy służby zdrowia w wojnie obronnej 1939 r.” (wyd. Bydgoszcz 1987).

Obok wykładów z etyki i deontologii lekarskiej prowadził wykłady z historii medycyny i farmacji. Przeegzaminował ponad 200 doktorantów z zakresu historii medycyny i farmacji.

Był współzałożycielem (VIII 1986) Bydgoskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Historii Medycyny i Farmacji, któremu to Oddziałowi prezesował przez dwie trzyletnie kadencje, będąc jedno-

Prof. AM Roman Wankiewicz

cznie członkiem Zarządu Głównego PTHMiF. Wygłosił szereg referatów, m.in. na zjazdach PTHMiF w Krakowie i Wrocławiu oraz na posiedzeniu Komisji Etyki Lekarskiej PAN. Brał czynny udział w międzynarodowych zjazdach historyków medycyny m.in. w Dreźnie, Lipsku i Karl-Marx-Stadt, podczas których wygłaszał referaty. Uczestniczył w II Międzynarodowym Kongresie Edukacji w Pielęgniarstwie i Innych Naukach o Zdrowiu (08-10.05.1998), gdzie wygłosił referat pt. „Rola pielęgniariek w Powstaniu Warszawskim”.

Jest również członkiem Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, Polskiego Towarzystwa Dermatologicznego i Związku Powstańców Warszawy (jest wiceprezesa Koła Bydgoskiego od 1984 r.).

Opublikował ponad 50 prac, wypromował jednego doktora, był autorem recenzji prac doktorskich i książek. Za udział w wojnie obronnej 1939 r., w Powstaniu Warszawskim i za działalność zawodową i społeczną otrzymał m. in. następujące odznaczenia państwowe i kombatanckie: Krzyż Kawalerski i Oficerski Orderu Odrodzenia Polski, Medal „Za udział w wojnie obronnej 1939 r.”, czterokrotnie Medal Wojska nadany 15.08.1948 r. w Londynie (otrzymał w marcu 1990 r.), Warszawski Krzyż Powstańczy, Medal za Warszawę 1939-1945, Krzyż Partyzancki, Krzyż Armii Krajowej, Medal za Walki o Berlin. W roku 1998, w pięćdziesiąt lat od uzyskania dyplomu lekarza nastąpiło uroczyste odnowienie dyplomu lekarskiego w Akademii Medycznej w Poznaniu.

Prof. Wankiewicz mimo podeszłego wieku, w pełni sił i zdrowia nadal służy naszej uczelni swoją bogatą wiedzą. Z okazji 80-tej rocznicy urodzin życzymy długich lat życia w zdrowiu i realizowania się w służeniu innym.

dr Eugeniusz Janowicz

Sprawy studenckie

Wspomnienia z wakacji

Pod koniec czerwca życie studenta medycyny ulega drastycznej zmianie – zaczynają się „trzymiesięczne” wakacje. Dla większości przyszłych lekarzy i rehabilitantów, okres ten znacznie się skraca. Komu to zawdzięczamy?

Dzięki działalności naszego uczelnianego AZS-u początek lipca spędzamy na corocznie organizowanych spływach kajakowych. Trasa wodnej wyprawy jest co wakacje inna. Tym razem linię startu wyznaczał Elbląg, metą był uroczy ośrodek wypoczynkowy w Starej Jabłonce. Przed nami do pokonania 150 km wodnego szlaku. Każdy znajdzie w nim coś dla siebie, od ciekawych „okoliczności przyrody” po przytulne wiejskie kluby. Dla niezdecydowanych spływowiczów idealnym rozwiązaniem były ogniska łączące ich uzdolnienia z otaczającą zewsząd przyrodą. Każdego kolejnego dnia dzielnie zanurzaliśmy wiosła w wodzie, pobudzając do pracy wszystkie mięśnie i wykorzystując rezerwy energii. To w 30-stopniowym upale, podczas ulewy, pokonywaliśmy wszelkie przeszkody, by znaleźć idealne miejsce na biwak.

Chwila odpoczynku. Wszyscy oddawaliśmy się naszym ulubionym zajęciom: poobiednia drzemka, rozgrywki siatkowe, niektórzy z nas dzielnie zaliczali krowie miny podczas gry w piłkę nożną, kąpiele w jeziorze, taniec i śpiewy. Nadchodzący

wieczór zwiastował jednak nowy pojedynek z siłami natury, tym razem z chmurą komarów. Po 3-4 godzinach snu, wypływamy. Dni mijają, a każdy z ich jest niepowtarzalny.

Tegoroczny wyjazd był wyjątkowo

ciekawym – niewątpliwie przyczyniło się do tego pięć pochylni i Kanał Ostródzko-Elbląski.

Po dziesięciu dobach spłynęliśmy do domu, a właściwie do tej części wakacji organizowanej przez naszą akademię – praktyki.

Po nas do kajaków wsiadła następna ekipa, która pokonała trasę (160 km) Ostróda-Iława-Ostróda, zaliczając rzekę Iławkę (12 km) pod prąd oraz piękny Jeziorak.

Kolejny spływ, w którym uczestniczył Pan prof. Wiesław Szymański pokonał najdłuższy odcinek liczący 260 km z Ostródy do Torunia, spotykając na trasie „Białą Damę” z Golubia Dobrzyńa.

Po czterech tygodniach praktyk mamy szansę na jeszcze jeden wyjazd przed zbliżającą się „kampanią wrześnieową”. Nasz wybór pada na Bieszczady, gdzie zadbamy o umięśnienie dolnych partii naszego ciała. Korzystając z pomocy Oddziału PTTK przy Klubie POW w Bydgoszczy przez dziesięć dni podziwialiśmy piękno Bieszczadzkich Połonin, wystrój baru w Cisnej podczas degustacji polskiego piwa bezalkoholowego. Zaniedbane przez nas podczas spływu nogi zaczęły dawać znać o sobie w postaci zakwasów, skurczy itp. Lecz po dwóch górskich wycieczkach dolegliwości szybko minęły i znów mogliśmy cieszyć się nienaruszonym przez cywilizację krajobrazem. Jednak co dobre szybko się kończy, więc wzbogaceni o nowe przygody wróciliśmy do Bydgoszczy, by stawić czoło szarej rzeczywistości.

GALL-ANOM

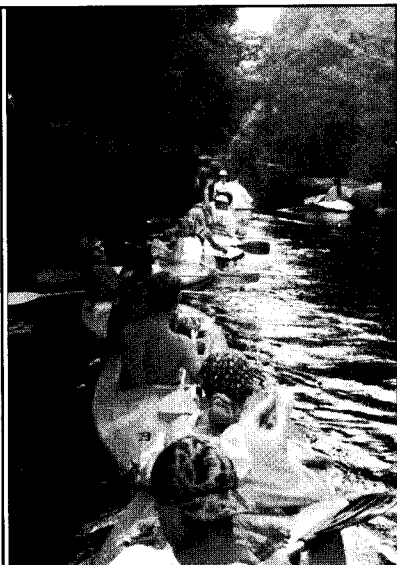
Sprawy studenckie

Finanse studenta

Sytuacja materialna studenta naszej Akademii staje się stopniowo coraz gorsza. Oczywiście, są nieliczne przypadki osób, których status finansowy jest bardzo dobry, a te właśnie osoby, które najlepiej widać dają zafałszowany obraz sytuacji. Niestety, w znacznej części studentowi wiedzie się słabo, a będzie prawdopodobnie gorzej. Ceny akademików rosną z miesiąca na miesiąc (w tej chwili za miejsce w DS. 2 trzeba zapłacić 128 zł. miesięcznie), a obiadów również nie spadają. W tej chwili opłaty, które należy wnieść pierwszego dnia miesiąca (akademik, obiady, sieciówka MZK) to już prawie 240 zł. Jednocześnie stawki stypendiów naukowych przez ostatnie 3 lata nie uległy zmianie. Gdy je ustalano, nasza akademia plasowała się na jednym z pierwszych miejsc w kraju, jeśli chodzi o ich wysokość, w tej chwili jesteśmy na jednym z ostatnich. Uczelnie znajdujące się na pierwszych miejscach, za analogicznie średnie zapewniają swoim studentom prawie dwukrotnie wyższe stypendia od naszych.

Zdajemy sobie sprawę, iż fundusz stypendialny, z którego dokonywane są wypłaty stypendiów naukowych, socjalnych oraz dopłat do DS.-ów i obiadów jest funduszem zamkniętym i że obniżenie jednych opłat pociągnie za sobą podwyższenie innych. Jednakże wydaje nam się, iż alternatywą dla tej sytuacji byłoby umożliwienie zakupu obiadów w naszej stołówce przez studentów z Bydgoszczy (fakt, że stołówka jest nierentowna i nie może w pełni wykorzystać swoich mocy przerobowych był wielokrotnie poruszany w trakcie rozmów o obniżeniu cen obiadów).

Stypendia socjalne otrzymywane są przez studentów, których dochód materialny na jednego członka rodziny jest mniejszy niż 550 zł. Niestety, jest to jedynie wyrównanie do tej kwoty, a nie z góry określona suma. Również ewentualne „dorobienie” sobie podczas roku akademickiego sprawia studentowi medycyny, w porównaniu z innymi, wiele trudności. Spowodowane jest to głównie niedyspozycyjnością takiej osoby, co uwarunkowane jest nie tylko dużą ilością zajęć lekcyjnych i czasu spędzonego nad książkami, ale przede wszystkim niemożnością zaplanowania sobie czasu w ciągu kilku tygodni naprzód. Studia medyczne obciążają bardzo nierównomiernie. Zdarza się, iż na jednym z bloków mamy wiele czasu wolnego, natomiast przez następne 3 tygodnie mamy tak wiele pracy, że nie jesteśmy w stanie znaleźć kilku wolnych

chwil na odpoczynek. Niestety, żaden z pracodawców nie może pozwolić sobie na zwolnienia nas z pracy pod pozorem kolokwium.

Niestety, również przyszłość studenta nie rysuje się w najjaśniejszych barwach. W planowanej nowej Ustawie o szkolnictwie wyższym wprowadzone mają być opłaty za studiowanie w wysokości 10 % średniej pensji krajowej (czyli obecnie około 150 zł. miesięcznie). W zamierzeniach Ministerstwa opłaty te mają zrównać szanse edukacyjne studentów, którzy pobierają nauki w miejscu zamieszkania, z przyjezdnymi. Niestety, pochodząc z małego miasteczka, nie jestem w stanie zrozumieć, w jaki sposób płacenie 150 zł. miesięcznie ma mi pomóc w studiowaniu, a nie je utrudnić.

Nie dość na tym, w tejże ustawie planowane jest zlikwidowanie funduszu stypendialnego w obecnej jego formie i przekazanie kompetencji (czy również pieniędzy?) do wyplat stypendiów socjalnych, powiatom. Jedynie stypendia naukowe miałyby być nadal finansowane z budżetu centralnego. Jednocześnie w projekcie tym ustawodawca nie precyzuje, co ma się stać z dopłatami do obiadów, czy zamieszkania w Domu studenckim. Nie wiadomo, czy mają one być zniesione, czy wypłacane z funduszy własnych

wypracowanych przez uczelnię. Ostatnie rozwiązanie nie jest korzystne zarówno dla administracji Akademii, jak również dla studentów, ponieważ daje możliwość arbitralnego ustalenia opłat w DS.-ach, jak również za obiady. Jeżeli dopłaty te zostaną całkowicie zniesione, to hipotetyczny student I roku płacić będzie miesięcznie za zamieszkanie, przejazdowy środkami komunikacji miejskiej, wyżywienie oraz opłatę za studia prawie 600 zł. Dodając do tej sumy pieniądze na utrzymanie i inne wydatki (łącznie ok. 800 zł. miesięcznie), uniemożliwi to wielu studentom uiszczenie w pełni opłaty za studia. Ustawodawca musi rozwinąć ten problem poprzez łatwiejszy dostęp do kredytów, podniesienie stypendiów naukowych, czy też stworzenie systemu zachęcającego do tworzenia prywatnych stypendiów dla młodych, zdolnych ludzi. Jeżeli nie, to już niedługo wskaźnik skolaryzacji społeczeństwa polskiego, który już teraz nie jest wysoki, spadnie jeszcze niżej.

Jedynym z jaśniejszych punktów wśród tego morza nieszczęść jest rozwijający się powoli system pożyczek dla studentów. Niestety, nadal jest wiele kontrowersji dotyczących tego tematu, a wiele osób skarży się na trudności w otrzymaniu takiego kredytu. W roku

1998 należało mieć w rodzinie 800 zł. dochodu na osobę, aby go otrzymać, a wszyscy inni studenci byli odprowadzani z kwitkiem Mamy nadzieję, że w tym roku dostępność do niego będzie większa, tak że wszyscy chętni będą mogli go otrzymać. Niestety, również samo spłacanie kredytów jest również bardzo problematyczne. Rozpoczyna się ono w rok po zakończeniu studiów, a wiadomo chyba wszystkim bardzo dobrze, ile zarabia młody lekarz. Przyszłość pokaże, czy system ten zdał egzamin, czy też nie.

Jeszcze kilkadziesiąt lat temu osoba kończąca medycynę mogła liczyć na bardzo dużo. Mogła bez problemu wybrać sobie interesującą ją specjalizację, znaleźć pracę w dobrym ośrodku, a nawet w wielu mniejszych miejscowościach otrzymać mieszkanie i samochód. Niestety, w chwili obecnej nie możemy liczyć na żadne ułatwienia, a wręcz przeciwnie, stawiane są przed nami coraz to nowe trudności. Niestety, nie idą za nimi żadne większe możliwości, a wręcz ich ilość się zmniejsza. Już nie tylko, że będziemy zdawać Egzamin państwowy, ale po nim będziemy mieli bardzo ograniczony wybór specjalizacji, które będziemy chcieli robić. Nie dość tego, za wszystko będzie trzeba płacić.

Przemysław Adamczyk

Sprawy studenckie

PolMSIC

Stowarzyszenie Studentów Medycyny PolMSIC (Polish Medical Students' International Committee) jest organizacją zrzeszającą studentów Wydziałów Lekarskich wszystkich Akademii Medycznych w Polsce. Jednocześnie jest członkiem IFMSA – Międzynarodowej Federacji Stowarzyszeń Studentów Medycyny od początku jej istnienia, czyli od 1951 roku. Największym programem PolMSIC jest wymiana studentów w ramach **międzynarodowych praktyk studenckich**. Co roku w praktykach bierze udział ponad 5 tysięcy studentów z całego świata. Nasz kraj podpisał ponad 220 kontraktów, z czego 25 dostali studenci z naszej Akademii. Podczas minionych wakacji studenci z Bydgoszczy zdobywali doświadczenia w **Finlandii, Grecji, Hiszpanii, Niemczech, Portugalii, Rosji, Tajwanie, Turcji i we Włoszech**. Oczywiście wyjazd na praktykę to nie tylko pobyt w szpitalu. Każde państwo stara się pokazać przyjeżdżającym studentom swój kraj, kulturę i obyczaje, nie brakuje również rozrywek ... Jest to także wspaniała okazja do poznania wielu ciekawych ludzi z najróżniejszych zakątków świata, nawiązania trwałych

znajomości. (Oczywiście do nas też przyjeżdżają studenci i my również staramy się pokazać im Akademię, Bydgoszcz i najpiękniejsze miejsca w Polsce.)

Poza praktykami można także wyjechać na 1-2 miesiące do innego kraju w celach naukowych. Bierze się tam udział w specjalistycznych badaniach, których wyniki można później wykorzystać w pracach naukowych pisanych w Polsce. Jednak tu warunkiem wyjazdu jest udokumentowana działalność naukowa. Wiele państwa oferuje inny sposób na pogłębienie wiedzy – letnie szkoły medycyny. Można wyjechać do **Egiptu**, uczyć się medycyny tropikalnej, do **Chorwacji** – traumatologii, a neurologii np. w **Holandii**.

Studenci medycyny z całego świata starają się też wspólnie pomagać najbardziej tego potrzebującym. Organizowane są wyjazdy do Afryki (**Sudan, Zimbabwe**) i Azji (**Indie**) w celu udzielania podstawowej pomocy medycznej, wykonywania szczepień ochronnych, czy prewencji AIDS. Korzyści z takich wyjazdów są ogromne. Po pierwsze, naprawdę niesie się pomoc tam, gdzie

jest ona potrzebna, po drugie – zdobywa się ogromne doświadczenie medyczne i po trzecie, poznaje fascynujące miejsca. Organizowana jest też pomoc uchodźcom, samotnym matkom, ofiarom wojen i klęsk żywiołowych.

Studenci chcą również, aby nasze studia były jak najciekawsze i aby jak najlepiej przygotowywały do przyszłego zawodu. Poznają i wspólnie omawiają metody nauczania na świecie. Starają się określić najlepsze strony każdej z nich i dyskutują nad możliwością wprowadzenia ich w pozostałych państwach. IFMSA utrzymuje również kontakty z WHO, UNESCO, AME i innymi międzynarodowymi organizacjami. My w Polsce staramy się współdziałać także ze stowarzyszeniami studentów prawa i ekonomii. Dwa razy do roku odbywają się walne zgromadzenia IFMSA. Przyjeżdżają wówczas przedstawiciele wszystkich państwa członkowskich, aby razem pracować i oczywiście się bawić. Ostatni taki zjazd, w którym miałam przyjemność uczestniczyć odbył się w sierpniu bieżącego roku w **Meksyku**.

Jolanta Jeżewska

Sprawy studenckie

Z życia sportowego studentów
Akademii Medycznej w Bydgoszczy

„Ruch może zastąpić leki,
lecz wszystkie leki,
razem wzięte nie mogą
zastąpić ruchu”

Tissie

Życiem sportowym w Akademii Medycznej w Bydgoszczy kieruje Studium Wychowania Fizycznego i Sportu oraz Klub Uczelniany Akademickiego Związku Sportowego AZS.

Dla wielu studentów – pomimo ogromnego obciążenia nauką jest to forma wyżycia się, zabawy, rekreacji, odreagowania. Tę odskocznnię można pogodzić w czynnym uprawianiu mini sportu. Potwierdzeniem są udziały wielu studentów, zrzeszonych w sekcjach Klubu Uczelnianego w zawodach uczelnianych, międzyuczelnianych oraz centralnych Mistrzostwach Typów Uczelni, co potwierdza potrzebę ruchu w życiu człowieka.

W roku akademickim 1998/99 studenci naszej Uczelni uczestniczyli w XX edycji Mistrzostw Akademii Medycznych w następujących dyscyplinach sportowych:

1. Piłka nożna – w Mistrzostwach Akademii Medycznych w halowej piłce nożnej w Lublinie w dniach 15-18.04.99. uczestniczyły wszystkie (10) Akademie Medyczne. Barw naszej Uczelni bronili studenci: kapitan zespołu, Rafał Różalski (IV rok), bramkarze: Marcin Ujazdowski (II rok), Zbigniew Małecki (II rok) oraz Przemysław Mańko (I rok), Łukasz Niewadzi (II rok), Krzysztof Ciechan (II rok), Paweł Dobrowolny (II rok), Damian Janiszewski (III rok), Jacek Sowa (II rok), Remigiusz Domagała (III rok), Marcin Kozłowski (V rok), Marcin Maciejewski (V rok), Adam Majczyński. W grupie eliminacyjnej nasi studenci walczyli z AM Katowice, Poznania, Białegostoku i Lublina, plasując się na III miejscu. W punktacji końcowej zajęliśmy V miejsce, zdobywając 18 bramek. Opiekunem i prowadzącym zespół był dr Andrzej Lewandowski. Poziom sportowy turniej okazał się bardzo wysoki.

2. Judo – Mistrzostwa Akademii Medycznych odbywających się w Gdańsku w dniu 24.04.99. reprezentował Bartosz Suchanowski, student II roku. W turnieju zdobył dwa złote medale w kategorii wagowej 81 kilogramów oraz w kategorii „OPEN” wszechwag, uznany za najlepszego zawodnika Mistrzostw Polski. Nasza Akademia zespołowo zajęła V miejsce.

3. Piłka koszykowa kobiet – w Mistrzo-

stwach Akademii Medycznych we Wrocławiu w dniach 6-9.05.99. uczestniczyło 10 Akademii Medycznych bez zespołu Katowic. Zespół naszej Uczelni w bardzo wyrównanym – wysokim poziomie sportowym zajął VIII miejsce. Barw Uczelni broniły: Kapitan zespołu, Anna Dembińska (I rok), Patrycja Zalas (I rok), Karolina Łada (I rok), Magda Mrotek (I rok), Marcelina Kleist (IV rok), Sylwia Pawlukiewicz (V rok), Małgorzata Zakrzewska (I rok), Agnieszka Kloc (I rok), Sabina Łoch (II rok), Justyna Krasińska (II rok), Agata Walentowicz (II rok), Beata Wojtali (I rok). Opiekunem i prowadzącym zespół była mgr Jadwiga Sarwińska.

4. Lekkoatletyka kobiet i mężczyzn – Mistrzostwa Akademii Medycznych odbyły się w Krakowie w dniach 14-16.05.99., uczestniczyło 6 zespołów kobiet i 7 zespołów mężczyzn. Zespół prowadzony przez mgr Włodzimierza Michalskiego wrócił z Mistrzostw z czterema medalami - kobiety i pięcioma medalami mężczyźni. Nasi medaliści to:

- Dr Małgorzata Pyskir – pracownik Katedry i Zakładu Biofizyki – złoty medal w dysku, brązowy w pchnięciu kulą
- Justyna Stępowka, studentka I roku Fizjoterapii – brązowy medal na 100 m, brązowy medal w skoku w dal
- Wawrzyniec Bakalarski, student IV roku W. Lekarskiego – złoty medal w rzucie dyskiem, złoty medal w pchnięciu kulą
- Shenbujia Kasongo, student III roku W. Lekarskiego – złoty medal w skoku wzwyż, brązowy medal w skoku w dal
- Waldemar Gadziński, student V roku W. Lekarskiego – brązowy medal w rzucie oszczepem.

Ponadto barw naszej Uczelni i zajmując wysokie miejsca, bronili studenci I roku: Elżbieta Szpyt, Olga Ossowska, Ewelina Maj, Karolina Łukowiak i Magdalena Polańska (studentka V roku) oraz studenci II roku: Paweł Dobrowolny, Jakub Zaborski, Maciej Matuszyński, Zbigniew Małecki, Jerzy Maciejewski, Michał Ziółkowski, Paweł Lisewski i Grzegorz Józwiak (student IV roku). W punktacji ogólnej Akademii Medycznych zarówno kobiety, jak i mężczyźni zajęli IV miejsce.

W Mistrzostwach Polski wszystkich Uczelni, w których uczestniczyło 150 uczelni oraz 2 tysiące studentów, nasza Uczelnia znalazła się w pierwszej pięćdziesiątce zespołów, co jest bardzo dużym sukcesem.

mgr Franciszek Waleron

Glaxo Wellcome

Glaxo Wellcome jest przedsiębiorstwem farmaceutycznym, które w oparciu o badania naukowe produkuje i dostarcza nowe leki służące chorym i wspomagające ochronę zdrowia na całym świecie. Podstawą działania Glaxo Wellcome są badania naukowe, na które w 1998 roku przeznaczono 1.2 mld funtów. Myślą przewodnią, przyświecającą działaniu firmy jest stworzenie, przy wykorzystaniu najnowocześniejszej techniki, usług i leków zwalczających chorobę i podnoszących jakość życia pacjentów.

Większość leków, które powstały w wyniku poszukiwań naukowców Glaxo Wellcome to leki przełomowe, wskazujące nowe możliwości rozwoju współczesnej farmakologii. Są one znane i szeroko stosowane w chorobach układu oddechowego, neurologii, onkologii, anestezjologii, gastrologii oraz leki przeciwwirusowe, w tym podstawowe leki stosowane w terapii HIV/AIDS.

W ciągu 15 lat obecności na polskim rynku, Glaxo Wellcome pamiętając o swej pozycji partnera w świecie medycyny, podejmowała wiele działań w zakresie organizowania kursów, szkoleń, konferencji naukowych i programów edukacyjnych, przeznaczonych dla różnych grup pracowników służby zdrowia i jej klientów.

Najbardziej znanymi są Polska Szkoła Onkologii, Program Edukacji Astma, Bóle głowy w praktyce ogólnolekarskiej. Glaxo Wellcome jest też wydawcą wielu publikacji przeznaczonych dla lekarzy (Nowości Dermatologiczne, Biblioteka Lekarza Domowego, Glaxo Wellcome – efektywna terapia) oraz pacjentów i ich rodzin (Alergia, Astma).

Firma współpracuje z organizacjami lekarzy i stowarzyszeniami pacjentów, otrzymując za swą działalność liczne wyrazy uznania.

W połowie lat 90-tych koncern podjął decyzję o rozpoczęciu inwestycji w polską gospodarkę. Pierwszym etapem była budowa zakładu konfekcjonowania leków i magazynu w Duchnicach pod Warszawą (1997), następnym – udział w procesie prywatyzacji polskiego przemysłu farmaceutycznego. W wyniku negocjacji z Ministerstwem Skarbu Państwa 28 stycznia 1998 roku podpisano umowę, na mocy której Glaxo Wellcome stała się właścicielem 80% Poznańskich Zakładów.

Dzięki poczynaniom, inwestycjom poznańskie zakłady staną się wkrótce najnowocześniejszym przedsiębiorstwem farmaceutycznym w Europie Środkowo-Wschodniej, przed którym otworzą się nawet amerykańskie rynki zbytu.

Firma Glaxo Wellcome jest obecnie największą firmą farmaceutyczną w Polsce, zatrudniająca prawie 1.800 pracowników.